

Mateřská škola Valašská Polanka, okres Vsetín
56 11 Valašská Polanka 366
IČO 70991014, ID datové schránky: gcxpex2
tel.: 604 192 122, email: mspolanka@volny.cz
<https://ms.valasskapolanka.cz>

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

SVĚTEM JDEME ZVESELA OD PODZIMU DO LÉTA

1	Identifikační údaje o škole.....	3
1.1	Název ŠVP.....	3
1.2	Údaje o škole.....	3
1.3	Zřizovatel.....	3
1.4	Platnost dokumentu.....	4
2	Obecná charakteristika školy	5
2.1	Velikost školy.....	5
2.2	Lokalita školy.....	5
2.3	Charakter a specifika budovy	5
3	Podmínky vzdělávání.....	8
3.1	Věcné podmínky.....	8
3.2	Životospráva.....	9
3.3	Psychosociální podmínky	11
3.4	Organizace chodu.....	12
3.5	Řízení mateřské školy.....	14
3.6	Personální a pedagogické zajištění.....	15
3.7	Spoluúčast rodičů.....	16
3.8	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	19
3.9	Podmínky vzdělávání dětí nadaných	20
3.10	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	21
4	Organizace vzdělávání.....	23
5	Charakteristika vzdělávacího programu	26
5.1	Zaměření školy	26
5.2	Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu	26
5.3	Metody a formy vzdělávání.....	27
5.4	Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných.....	29
5.5	Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let	30
5.6	Zajištění průběhu vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka.....	30
6	Vzdělávací obsah.....	32
6.1	Integrované bloky	32
6.1.1	Podzimní dobrodružství	32
6.1.2	Zimní radovánky.....	37
6.1.3	Jarní probouzení.....	43
6.1.4	Letní hrátky	48
6.2	Popis zpracování třídního vzdělávacího programu.....	53
6.3	Dílčí projekty a programy	57
7	Systém evaluace.....	58

1 Identifikační údaje o škole

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

MOTIVAČNÍ NÁZEV: SVĚTEM JDEME ZVESELA OD PODZIMU DO LÉTA.

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Mateřská škola Valašská Polanka, okres Vsetín

SÍDLO ŠKOLY: 756 11 Valašská Polanka 366

Adresa odloučeného pracoviště: 756 11 Valašská Polanka 81

KONTAKTY:

ředitelka školy: tel. 604 192 122

1. třída Mravenečci: tel. 737 894 242

2. třída Včeličky: tel. 739 307 341

3. třída Sovičky: tel. 734 490 933

email: mspolanka@volny.cz

ID datové schránky: gcxpex2

www: <https://ms.valasskapolanka.cz/>

REDIZO: 600149293

IČO: 70991014

IZO: 107634244

STATUTARNÍ ZÁSTUPCE ŠKOLY: Daniela Grofová, DiS.

ZPRACOVATELÉ PROGRAMU: ředitelka Daniela Grofová, DiS. a kolektiv pedagogických pracovníků MŠ Valašská Polanka, okres Vsetín

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Obec Valašská Polanka

ADRESA ZŘIZOVATELE: 756 11 Valašská Polanka 270

KONTAKTY:

Podatelna, matřka: tel.: 571 446 362, 571 446 111, email: info@valasskapolanka.cz
Starosta: Jan Kozubík, tel.: 724 812 839, email: starosta@valasskapolanka.cz
Místostarosta: Martin Šeliga, tel.: 737 916 630, email: mistostarosta@valasskapolanka.cz
ID datové schránky: 6ivbsar
www: <https://www.valasskapolanka.cz/?q=node/12482>

1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST DOKUMENTU: od 1. 9. 2024

VERZE ŠVP: 2 (2024)

ČÍSLO JEDNACÍ: 02/2024/DŠ

DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 27. 8. 2024

.....
ředitel školy

Daniela Grofová, DiS.

Mateřská škola
Valašská Polanka,
okres Vsetín

.....
Razítko školy

2 Obecná charakteristika školy

2.1 Velikost školy

Kapacita školy: 82 dětí (2 pracoviště; Valašská Polanka 366 a Valašská Polanka 81)

Počet tříd: 3 (pracoviště Valašská Polanka 366 - 2 třídy, pracoviště Valašská Polanka 81 - 1 třída)

Počet pracovníků: 12; pedagogičtí pracovníci: 7 (6 učitelek a 1 asistent pedagoga), provozní zaměstnanci: 5 (účetní, uklízečka, pomocná kuchařka, uklízečka/výdej stravy, školník)

V případě potřeby a možností je stálý počet pracovníků doplňován o další pracovníky (např. chůvy, školní asistenty, apod.)

2.2 Lokalita školy

Lokalita školy:

Mateřská škola se nachází v malé obci Valašská Polanka, v okrese Vsetín ve Zlínském kraji. Obec leží v malebné a přírodně bohaté oblasti, známé jako Valašsko. Oblast je oblíbená nejen mezi turisty a milovníky přírody, ale i místními obyvateli pro svou krásu a klid.

Prostředí, ve kterém se mateřská škola nachází, je typické pro valašskou krajinu. Přestože je mateřská škola v centru obce, kterou prochází silnice a železniční trať spojující Moravu se Slovenskem, je obklopena zdravou přírodou, která vytváří příznivé podmínky pro rozvoj dětí, dětem umožňuje poznávat, žít v souladu s přírodou, objevovat, zkoumat a učit se o světě kolem sebe. V blízkém okolí školy se rozléhají zelené louky, lesy a pole, nedaleko protéká řeka Senice. Prostředí je klidné a bezpečné pro děti, umožňuje hry a aktivity venku, výlety a procházky po okolí, které přispívají ke vzdělávání a prozkoumávání přírody.

2.3 Charakter a specifika budovy

Charakter a specifika budovy/budov:

Mateřská škola Valašská Polanka, okres Vsetín poskytuje předškolní vzdělávání od 1. 9. 2023 ve dvou budovách, na adrese Valašská Polanka č. p. 366 (hlavní budova mateřské školy) a Valašská Polanka č. p. 81 (odloučené pracoviště).

Dvě třídy mateřské školy se nachází v 1. NP, v zrekonstruovaných prostorách mimoškolního pavilonu ZŠ. V přízemí budovy je školní jídelna ZŠ, odkud je do školní jídelny-výdejny mateřské školy dodávána strava. Schodiště budovy je vybaveno schodišťovou plošinou, která je využívána pro dodání stravy, popřípadě k možnosti návštěvy imobilních osob v mateřské škole či dopravu těžkých břemen.

Každé třídě náleží vlastní šatna dětí, sociální zařízení, třída s hernou, lehárna a kabinet pro úschovu výtvarného materiálu, tělovýchovných pomůcek apod. Společný je pouze vstupní prostor sloužící jako botárna. V prostoru mezi třídami je školní jídelna-výdejna, ze které je vydávána strava do jednotlivých tříd na výdejním vozíku. Naproti vstupním dveřím se nachází ředitelna a úklidová místnost. Dále je k dispozici sklad lůžkovin, zázemí pro personál (šatna a sociální zařízení) a druhá úklidová místnost jako prádelna.

Třetí třída mateřské školy je zřízena na odloučeném pracovišti mateřské školy, které se nachází v původní, avšak udržované patrové budově, která do roku 2018 byla původním sídlem mateřské školy. V přízemí budovy se nachází botárna, kterou se prochází do šatny dětí. Naproti šatně dětí je umývárna a sociální zařízení využívané v případě potřeby dětí při pobytu venku. Dále je zde k dispozici sociální zařízení pro pracovníky úklidu a výdeje stravy, šatna pro personál, skladovací místnost pro uložení pomůcek a vybavení pro potřeby mateřské školy a kotelna. V 1. NP se nachází třída, herna sloužící současně jako lehárna, úklidová místnost s prostorem pro uložení výtvarného materiálu, školní jídelna-výdejna a sociální zařízení pro děti i personál. Vstup na schodiště v 1. NP je opatřen bezpečnostní zábranou.

K budově odloučeného pracoviště mateřské školy patří malá část zahrady. Její větší část je vybavena herními prvky a slouží jako dětské hřiště pro veřejnost. Mateřská škola má na základě Provozního řádu venkovního dětského hřiště s pískovištěm (vydaným Obcí Valašská Polanka) vymezenou dobu užívání v pracovní dny v době od 9:30 do 11:30 hodin.

Dopravní dostupnost školy:

Dopravní dostupnost je velmi příznivá. Obě budovy naší mateřské školy se nachází nedaleko centra obce, v těsné blízkosti základní školy a kostela sv. Jana Křtitele. Obecní úřad, kulturní dům a zdravotní středisko jsou vzdálené cca 10 minut chůze. Obcí prochází silnice a železniční trať, spojující Moravu se Slovenskem, zastávka autobusu je přímo před školou, cca 3 minuty chůze, železniční zastávka je vzdálena 500 m. Parkování je umožněno na rozlehlém parkovišti mezi budovami mateřské, základní školy a kostelem, zde je umožněno i parkování autobusu.

Informace z historie školy:

V roce 1974 byla ve Valašské Polance dostavěna budova č. p. 301, ve které byl zahájen provoz základní školy a zároveň v „mimoškolním“ pavilonu provoz Mateřské školy Valašská Polanka. Současně byla zahájena rekonstrukce bývalé školy v budově č. p. 81 a po jejím dokončení v roce 1976 zde byla přemístěna mateřská škola. V prostorách po mateřské škole byla umístěna školní družina.

V létě roku 2018 byla dokončena rekonstrukce prostor školní družiny pro provoz mateřské školy a byla zde zpět přemístěna Mateřská škola Valašská Polanka. V souvislosti s přistavením obecních bytů na tomto "mimoškolním" pavilonu dostává v roce 1996 budova č. p. 366).

Na jaře roku 2023 odsouhlasilo zastupitelstvo Obce Valašská Polanka navýšení kapacity Mateřské školy Valašská Polanka o 1 třídu v budově č. p. 81, kde mateřská škola sídlila v minulosti. I přestože je budova původní, je ve velmi zchovalém stavu a pouze po drobných úpravách v interiéru byl schválen provoz další třídy mateřské školy. Mateřská škola Valašská Polanka, okres Vsetín tedy od 1. 9. 2023 funguje již jako třídtřídní. Zřízením tohoto odloučeného pracoviště mateřské školy došlo k navýšení kapacity až o 26 míst.

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Prostory obou pracovišť mateřské školy jsou vyhovující pro daný počet dětí, třídy a herny jsou prostorné a prostorové uspořádání vyhovuje nejrůznějším skupinovým i individuálním činnostem dětí.

Dětský nábytek, tělocvičné nářadí, sociální zařízení (umývárny, toalety), vybavení pro odpočinek dětí (lehátka) jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům, odpovídají počtu dětí, jsou zdravotně nezávadné a bezpečné a jsou estetického vzhledu.

Vybavení tříd hračkami, metodickým materiálem a didaktickými pomůckami je na dobré úrovni, odpovídající počtu dětí, věku a složení třídy, dle potřeby je průběžně obměňováno, doplňováno a modernizováno, pedagogy a dětmi plně využíváno. Ve třídách mají děti dostatečně podnětné prostředí, které podporuje jejich fantazii, kreativitu a zvědavost.

I přes dobrou vybavenost, chceme dětem ukázat, že k hraní nemusí mít drahé hračky, ale že mohou využívat vše, co v okolí vidí, přírodniny, použitý papír, plasty apod., čímž podpoříme nejen ekologické myšlení, ale také tvořivost.

Hračky, hry, pomůcky, náčiní, dětské knihy a další doplňky nebo alespoň jejich podstatná část je umístěna tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a zároveň se orientovaly v jejich uložení. Každá hračka, pomůcka má své místo uložení, ve třídách jsou stanovena pravidla pro jejich využívání pedagogy i dětmi. Dle možností jsou ve třídách vytvořeny hrací koutky.

Prostředí mateřské školy je upraveno tak, aby dětské práce byly přístupné dětem i jejich rodičům. Děti se svými pracemi podílejí na výzdobě interiéru mateřské školy. Práce dětí vystavujeme ve třídě, na nástěnkách v šatnách dětí, botárně a na stěnách schodiště, kde si je mohou prohlédnout rodiče i návštěvníci mateřské školy.

Na budovu odloučeného pracoviště mateřské školy bezprostředně navazuje malá část zahrady se zatravněnou plochou. Její větší část slouží jako dětské hřiště pro veřejnost vybavené herními prvky. Mateřská škola má na základě Provozního řádu venkovního dětského hřiště s pískovištěm (vydaným Obcí Valašská Polanka) vymezenou dobu užívání v pracovní dny v době od 9:30 do 11:30 hodin. Vzdálenost mezi budovami mateřské školy je cca 180 m. Mateřská škola dále využívá hřiště u základní školy, které je od hlavní budovy vzdáleno cca 250 m, od budovy odloučeného pracoviště cca 100 m. Vybavení těchto prostor umožňuje dětem rozmanité pohybové a další aktivity.

Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů (týkajících se např. čistoty, teploty, vlhkosti vzduchu, osvětlení, hlučnosti, světla a stínu, alergizujících či jedovatých látek a rostlin).

Při pořizování vybavení mateřské školy je kladen důraz na bezpečnost dětí (neklouzavé podlahy, zaoblené rohy popř. ochrany rohů, záslepy zásuvek). U vstupních dveří obou budov mateřské školy je nainstalován domovní telefon pro ohlášení návštěvy a umožnění vstupu.

Záměr, koncepce rozvoje:

- zřídit vlastní zahradu s herními prvky, krytým posezením, pěstíci záhony a hmatovou stezkou
- vytvořit ve třídách koutek pro pokusy a experimentování, dětskou dílnu
- posílit IT vybavení o interaktivní tabule
- zlepšit zabezpečení pro vstup do mateřské školy (kamerový systém, čipy)

3.2 Životospráva

Mateřská škola nemá vlastní kuchyň, provozuje pouze školní jídelnu-výdejnu. Stravování je smluvně zajištěno se Základní školou Valašská Polanka. Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů a nápojů. Připravují se čerstvé pokrmy, snažíme se vařit jídla, která mají děti rády, ale zařazujeme i netradiční pokrmy. Jídelní lístek zpracovává vedoucí školní jídelny, následně je ředitelkou mateřské školy zveřejněn na webových stránkách školy a nástěnce pro rodiče. Dětem je v mateřské škole 4x denně poskytována pestrá, plnohodnotná a vyvážená strava (dopolední přesnídávka, ovocná svačina, oběd a odpolední svačina). Děti mají stále k dispozici ve třídě i při pobytu venku dostatek tekutin a mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly.

Děti do jídla nikdy nenutíme (ani na žádost rodičů), vhodnou motivací se snažíme vést děti k tomu, aby alespoň ochutnaly a pak se samy rozhodly, zda budou pokračovat či nikoli. Respektujeme individualitu dítěte, jeho stravovací návyky (výběr tekutin, pečivo bez pomazánky), zohledňujeme naše poznání dítěte a informace od rodičů a děláme si poznámky v záznamech dítěte. V případě zjištěné intolerance popř. alergie je rodičům umožněna donáška vlastní stravy při dodržení dohodnutých pravidel.

V mateřské škole je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který je však současně natolik flexibilní, aby umožňoval organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci (výlety, výchovně-vzdělávací programy pro děti, aj.) Dbáme na klidné, přirozené a plynulé přechody mezi činnostmi.

Režim dne je rozvržen tak, aby děti mohly každodenně trávit dostatečně dlouhou dobu venku, program činností je přizpůsobován okamžité kvalitě ovzduší a aktuálnímu počasí. V případě nepříznivých podmínek (silný vítr, silný mráz, silný déšť) se organizuje náhradní činnost ve třídě, spojená s pohybovou aktivitou. Děti mají denně možnost pobývat venku, otužovat se vzduchem a pohybem. Preferujeme především spontánní pohyb dle potřeb a volby dětí.

Děti mají dostatek volného pohybu nejen na hřišti, zahradě, v okolní přírodě, ale i v interiéru mateřské školy s ohledem na bezpečnost dětí. V souladu se zdravým životním stylem zařazujeme každý den do režimu dopoledního výchovně vzdělávacího bloku řízené tělovýchovné činnosti (ranní cvičení).

V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí, odpočinkové aktivity dětí jsou upraveny dle individuálních potřeb dětí. Dětem s nižší potřebou spánku je nabízen klidný program (klidné doplňkové hry a činnosti na lehátku), tak aby nerušily spící kamarády. Děti nejsou ke spánku nuceny. Všechny děti odpočívají cca 40 - 90 minut, součástí odpoledního odpočinku je četba a poslech pohádek, poslech relaxační hudby, čímž učitelky motivují děti ke klidné relaxaci na lehátkách, poté jsou dětem s nižší potřebou spánku nabízeny klidné činnosti na lehátku nebo ve třídě. Učíme tak děti pochopit, že i v budoucím životě je nutné občas odpočívat a relaxovat, aby tělo správně fungovalo.

Pedagogové se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem správný přirozený vzor, snaží se u dětí podporovat kulturu stolování.

Do mateřské školy přijímáme jen zdravé děti, bez známek nemoci. Na třídách jsou neustále k dispozici papírové kapesníky, které děti ihned po použití likvidují. Při náhlé nemoci či úrazu, učitelky zajistí patřičnou péči a okamžitou informaci rodičům.

V návaznosti na vytvoření podmínek k osvojení zdravého životního stylu nabízíme rodičům možnost přihlásit děti k absolvování nadstandardních sportovních aktivit - lekce plavání, lyžařský kurz, lekce bruslení. Kriteria k účasti dítěte je pouze věk dítěte a jeho zdravotní způsobilost. Účast dětí na těchto aktivitách není povinná, pro nepřihlášené děti je zajištěno vzdělávání bez omezení.

Záměr:

- zaměřit se u dětí na správné držení lžice/příboru, čistotu při stolování
- ve spolupráci s vedoucí ŠJ ZŠ snížit obsah tuku ve stravě
- omezit podávání sladkých nápojů, motivovat děti k výběru čisté vody

3.3 Psychosociální podmínky

Všichni se snažíme v mateřské škole vytvořit podnětné, klidné a bezpečné prostředí. Snahou všech zaměstnanců je spokojené, aktivní a samostatné dítě, které chápe odpovědnost za své jednání. Děti i dospělí se cítí v prostředí mateřské školy dobře, spokojeně, jistě a bezpečně.

Nově přichozí dítě má možnost postupně se adaptovat na nové prostředí i situaci. Dětem a rodičům je ještě před nástupem dítěte do mateřské školy se s prostředím mateřské školy seznámit.

Respektujeme potřeby dětí, jednáme nenásilně, přirozeně a citlivě. Dbáme, aby děti měly dostatek klidu a pohody. Děti nejsou neúměrně zatěžovány či neurotizovány spěchem a chvatem ani nadměrnou náročností prováděných činností.

Pro každé dítě platí stejná pravidla, práva, možnosti i povinnosti. Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno ani znevýhodňováno, není podceňováno a zesměšňováno.

Osobní svoboda a volnost dětí je učitelkami respektována do určitých mezí. Při volných aktivitách děti musí dodržovat domluvená pravidla, aby nedošlo k ohrožení zdraví a bezpečnosti dětí. S těmito pravidly chování se děti seznamují, na jejich vytvoření se spolupodílí, ve třídě jsou tato pravidla v podobě obrázku viditelně umístěna. Děti i dospělí se snaží tato pravidla dodržovat, děti jsou vedeny k přátelským vztahům.

Dětem se dostává jasných a srozumitelných pokynů. Třída je pro děti kamarádkým společenstvím, v němž jsou zpravidla rády.

Komunikace mezi dětmi a dospělými je přímá a vstřícná, ke komunikaci jsou využívány všechny činnosti v průběhu celého dne. Pedagogové jsou dětem partnerem, který jim naslouchá. Je důležité dítě vyslechnout, když se na něco ptá. Nezařazujeme nezdravé soutěžení dětí, děti zásadně nesrovnáváme. Umožňujeme jim tak vytvořit si vlastní sebepojetí. Využíváme formativního, pozitivního hodnocení. Užíváme jazyka popisného tak, aby si dítě utvářelo svůj názor (sebepojetí) na základě sebeuvědomění, aby bylo schopno znát svou cenu, čímž přispíváme k prevenci sociopatologických jevů.

Hlavní myšlenkou pedagogů je aktivně zapojit dítě do všech činností. Každé dítě se snažíme podpořit v rozhodování a sympatizujeme s jeho spoluúčastí. Podporujeme a povzbuzujeme sebevědomí dítěte. Vzdělávací nabídka je uzpůsobena tak, aby odpovídala mentalitě dítěte předškolního věku a potřebám jeho života, dětem téma ticky blízká, srozumitelná, přiměřeně náročná, užitečná i prakticky využitelná.

Pochvala je nedílnou součástí každodenního života dítěte v mateřské škole. Pozitivní hodnocení dítěte povzbuzuje k dalším krokům, k dosažení cíle a podporuje zdravé sebevědomí. Děti jsou pozitivně hodnoceny, chváleny a podporovány, aby byly samostatné v práci, nebojácné a docházelo k upevnování jejich sebedůvěry. Je dodržována zásada přiměřenosti věku a také individuálního přístupu k dítěti, je patrná snaha o navození vzájemného vztahu plného důvěry.

Ve vztahu mezi dospělým a dítětem se nejen projevuje, ale i rozvíjí vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost, zdvořilost, pomoc a podpora i ve vztahu k ostatním. Dospělí se chovají důveryhodně a spolehlivě, jsou dětem osobním příkladem a vzorem. Učitelé uplatňují k dítěti laskavě důsledný přístup, děti jsou pozitivně přijímány.

Ve vztahu k dětem dodržujeme zásady:

- * Vyslechneme dítě, když se na něco ptá.
- * V jednání jsme pevní a důslední.
- * Snažíme se co nejméně používat negaci - nedělej, neskákej., neběhej...
- * Nechválíme za každou cenu - dítě musí vědět v čem je úspěšné, ale i v čem ne a v čem se má zdokonalit.
- * Nechráníme děti před důsledky jejich činů.

Pedagogové se programově věnují neformálním vztahům ve třídě, nenásilně je ovlivňují prosociálním směrem (prevence šikany a jiných sociálně patologických jevů u dětí), u dětí jsou rozvíjeny základy prosociálního citění (ohleduplnost, zdvořilost, pomoc).

Záměr:

- Děti chceme naučit respektu k druhým, aby věděly, že každý má svá práva, ale i povinnosti.
- Snažit se neustále zlepšovat podmínky k efektivnějšímu vzdělávání, vyhledávat inspirující aktivity pro modernizaci a inovaci.

3.4 Organizace chodu

Denní režim je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální potřeby dětí, na jejich aktuální či aktuálně změněné potřeby.

Děti se scházejí do 8:00 hodin, mohou přijít po domluvě později, ale tak aby nenarušily výchovně vzdělávací činnost. Učitel pomáhá přicházejícím dětem překonávat negativní pocity z odloučení od rodičů, pomůže mu vybrat hru/hračku, nabídne mu činnost nebo probíhají spontánní hry dětí.

V průběhu ranních her se děti seznamují s tématem, probíhá evokace, sdílení, kdy si děti povídají o prožitcích, motivace dětí, aktivity pro všestranný rozvoj, nabídka činností, práce ve skupinách. Děti si volí, jakým způsobem budou na daném tématu pracovat, vybírají si činnost, způsob provedení a úroveň obtížnosti nebo spontánní hry (prostor pro pedagoga pro pozorování a diagnostiku dětí).

Po činnostech si děti dávají zpětnou vazbu, sdílejí své pocity při práci ve skupinách, přemýšlejí, co nového se naučily, komu pomáhaly, či kdo pomohl jim, jak se při práci cítily, co se jim podařilo.

Do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity, zaměřené na správné držení těla, pohybové hry, pohybové chvilky, v míře dané další plánovanou činností.

Pedagogové se plně věnují dětem a jejich vzdělávání.

Děti nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí.

Při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim, pomáháme přicházejícím dětem překonávat negativní pocity z odloučení od rodičů.

Naší snahou je, aby poměr spontánních a řízených činností byl v denním programu vyvážený, a to včetně činností organizovaných nad rámec běžného programu.

Dětem poskytujeme dostatek času i prostoru pro spontánní hru, mají možnost ji dokončit, nebo v ní později pokračovat. Bohužel, některé děti přicházejí do mateřské školy později a dostatečně si nepohrají. Pak dochází k tomu, že děti nejsou dostatečně soustředěné na řízené činnosti.

Snažíme se vytvářet podnětné prostředí, aktivity organizujeme tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem, dle individuálních potřeb a zájmu.

Dětem vytváříme a poskytujeme podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti. Děti tak mají možnost věnovat se společným činnostem v malých, středně velkých i velkých skupinách.

Dostatečně dbáme na osobní soukromí dětí. Děti mají možnost v případě potřeby uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností, stejně tak i možnost soukromí při osobní hygieně.

Při plánování a realizaci činností se snažíme vycházet z individuálních vzdělávacích potřeb, zájmů dětí a jejich možností, spolupracujeme s rodiči.

Pro realizaci plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky, věcné vybavení prostředí je dostatečné a kvalitní, pomůcky jsou připravovány včas a v dostatečném množství).

Stanovené počty dětí ve třídě nejsou překračovány, spojování tříd je maximálně omezeno v nezbytně nutných případech. Třídy mateřské školy jsou naplňovány do počtu 24 dětí. Ve školním roce 2022/2023 však byla využita povolená výjimka 28 dětí. Této výjimky nebude od školního roku 2023/2024 využito, zejména vzhledem k podmínce, že zvýšení počtu dětí nesmí být na újmu kvalitě vzdělávací činnosti mateřské školy a musí být splněny podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví.

Záměr:

- Otevřeně komunikovat a vzájemně spolupracovat s rodiči pro vytvoření optimálních podmínek a prostředí v mateřské škole
- Podporovat a rozvíjet sebehodnocení dětí, poskytování zpětné vazby učiteli

3.5 Řízení mateřské školy

Mateřskou školu řídí ředitelka, kterou na základě výběrového konkurzního řízení jmenuje a odvolává zřizovatel Obec Valašská Polanka.

Zaměstnanci školy se řídí jasně vymezenými povinnostmi, pravomocemi a úkoly, které jsou stanoveny v pracovních náplních zaměstnanců.

Ředitelka absolvovala kvalifikační studium pro ředitele škol a další semináře z oblasti aktuální školské legislativy a snaží se uplatňovat nové poznatky v řízení školy ve všech oblastech.

Je vytvořen funkční informační systém, a to jak uvnitř mateřské školy, tak navenek.

Informace zaměstnancům jsou předávány na pravidelných pracovních poradách a pedagogických radách. Vzájemná komunikace probíhá ústně, písemně prostřednictvím emailu, popř. v rámci programu Správa MŠ.

Rodičům jsou informace poskytovány ústně v rámci třídních či individuálních schůzek a písemně na nástěnkách pro rodiče v prostorech MŠ a webových stránkách MŠ. Rodiče využívají i možnost telefonické či emailové komunikace.

Ředitelka se snaží mezi zaměstnanci mateřské školy vytvářet a udržovat příjemné pracovní ovzduší, vzájemnou důvěru a toleranci. Kolegy zapojuje do řízení mateřské školy, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich názor. Podporuje a motivuje spoluúčast všech členů týmu na rozhodování o zásadních otázkách školního programu.

Ředitelka školy vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně zaměstnance motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci.

Ředitelka školy usiluje o preciznost v práci všech i v práci své a pravidelně výsledky hodnotí na pracovních poradách a pedagogických radách, využívá zpětné vazby. Každá iniciativa související se zkvalitněním vlastního vzdělávacího procesu je vítána a maximálně podpořena.

Pedagogičtí zaměstnanci pracují jako tým, ke vzájemné spolupráci jsou zváni také rodiče.

Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční, opírá se o předchozí analýzu a využívá zpětnou vazbu.

Ředitelka vypracovává školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními členy pedagogického týmu, případně s rodiči. Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu mateřské školy, směřují k získání objektivních informací, jsou smysluplné a užitečné. Z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci.

Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy a samosprávy, s místní základní školou, s jinými mateřskými školami a jinými organizacemi ve Valašské Polance či blízkém okolí. Mateřské škola spolupracuje s odborníky poskytujícími pomoc zejména při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů dětí.

Záměr:

- Zaměřit se na smysluplné a efektivní využití zpětné vazby (od dětí, rodičů, kolegyň, kontrolních orgánů)
- Na aktualizaci ŠVP pracovat týmově, průběžně

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Všichni zaměstnanci, kteří pracují v mateřské škole jako pedagogičtí pracovníci, mají předepsanou odbornou kvalifikaci. Ti, kterým část odbornosti chybí, si ji průběžně doplňují.

Pracovní tým funguje na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel. Kolektiv je stmelený a stabilizovaný.

Provozní zaměstnanci, svou prací a ochotou, přispívají ke stabilitě personálního zázemí, jsou ochotni pomoci v přípravě a organizaci dílčích projektů, slavností a jiných akcí mateřské školy, pomáhají při doprovodu dětí a při náročnějších činnostech.

Pedagogičtí pracovníci se soustavně sebevzdělávají, ke svému dalšímu vzdělávání přistupují aktivně.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá v rámci DVPP.

Ředitelka podporuje profesionalizaci pracovního týmu, sleduje udržení a další růst profesních kompetencí všech pedagogů a snaží se vytvářet podmínky pro jejich další systematické vzdělávání.

V mateřské škole je přítomen asistent pedagoga, v případě možností také školní asistent. V mateřské škole probíhá primární logopedická prevence, kterou zajišťují 2 učitelky, které absolvovaly kurz logopedické prevence. Všechny učitelky jsou schopné hrát na hudební nástroj, jsou kreativní, starají se o estetický vzhled mateřské školy.

Služby pedagogů jsou organizovány tak, aby byla vždy a při všech činnostech dětem zajištěna optimální pedagogická péče. V každé třídě pracují dvě pedagogické pracovnice.

Podle možností a podmínek mateřské školy je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti pedagogů ve třídě, optimálně alespoň v rozsahu dvou a půl hodiny.

Zaměstnanci jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem, v souladu se společenskými pravidly, pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

Specializované služby (logopedie, rehabilitace, jiná péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami), ke kterým předškolní pedagog sám není dostatečně kompetentní, jsou zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odborníky (speciální pedagog, školní či poradenský psycholog, lékař, rehabilitační pracovník, aj.)

Záměr:

- Smysluplně a efektivně plánovat DVPP (s ohledem na potřeby mateřské školy, individuální zájem zaměstnanců, finanční možnosti mateřské školy)
- Podpořit rozvoj znalostí a dovedností v oblasti ITC

3.7 Spoluúčast rodičů

Ve vztazích mezi zaměstnanci školy a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat. Spolupráce funguje na základě partnerství, rodiče se na zaměstnance neobávají obrátit se svým požadavkem či návrhem.

Učitelé sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí a rodin, snaží se jim porozumět a podle možnosti vyhovět.

Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se společných různých programů a aktivit organizovaných školou, podle svého zájmu zde vstupovat do her svých dětí. Jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v mateřské škole děje. Pokud projeví

zájem, mohou se spolupodílet při plánování programu mateřské školy, při řešení vzniklých problémů apod.

Spolupráci s rodinou prohlubujeme např.:

- třídní a konzultační schůzky s rodiči (před zahájením školního roku, v průběhu školního roku)
- neformální setkání v podobě "kavárny" (předvánoční posezení), opékání špekáčků (ukončení školního roku)
- tvořivé aktivity (tematické domácí tvoření s dětmi k výzdobě MŠ, podzimní, adventní a jarní tvořivé odpoledne v mš)
- projektové dny (tematicky zaměřené odpoledne s aktivitami pro rodiče s dětmi)
- kulturní akce a vystoupení dětí (vystoupení pro seniory, vánoční zpívánky u stromečku, vystoupení ke Dni matek)
- společné výlety a akce (vánoční návštěva Betlému, loučení s předškoláky)
- besedy a programy s odborníky (školní zralost, muzikoterapie)
- čtení rodiči a prarodiči dětem v mš

Pedagogové pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení. Domlouvají se s rodiči o společném postupu při výchově a vzdělávání jejich dítěte.

V mateřské škole pravidelně obměňujeme nástěnky a výstavy, udržujeme aktuální webové stránky školy, průběžně zveřejňujeme fotodokumentaci z dění v mateřské škole, v jednotlivých třídách, z mimoškolních akcí.

Zaměstnanci školy chrání soukromí rodiny a zachovávají mlčenlivost a diskrétnost v jejich svěřených vnitřních záležitostech. Jednají s rodiči a členy rodiny taktně, diskrétně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Nezasahují do života a soukromí rodiny, varují se přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad. Je důsledně dbáno na ochranu osobních údajů.

Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě, nabízí rodičům poradenský servis i různé osvětové aktivity v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí v souladu s jejich zájmem.

Záměr:

- Motivovat rodiče k tomu, aby vnímali úlohu mateřské školy jako doplňující k roli rodičovské výchovy.

- Prohlubování spolupráce s rodinou prostřednictvím pořádání společných programů, výletů aj.
- Umožňovat rodičům účast ve výchovně vzdělávacím procesu, respektovat jejich názory a připomínky.

SPOLUPRÁCE S OSTATNÍMI INSTITUCEMI:

Obec Valašská Polanka - vystoupení dětí v KD Valašská Polanka (pro seniory, vystoupení ke Dni matek), provozní a organizační součinnost (využití sálu Kulturního domu, spolupráce při zvýšení kapacity mateřské školy)

Základní škola Valašská Polanka - mikulášská družina, beseda s rodiči předškoláků, využití tělocvičny, hřiště, přírodní zahrady, návštěva keramické dílny, spolupráce s učitelkami 1. třídy, návštěva předškoláků v 1. třídě ZŠ, výměna školáci vs. předškoláci (viz. Příloha č. 1 - Plán spolupráce)

ZUŠ Valašská Polanka - koncert ZUŠ pro děti z MŠ

Knihovna Valašská Polanka - návštěva knihovny, možnost půjčování knih

Stacionář ve Valašské Polance - návštěvy seniorů

Krajská pedagogicko-psychologická poradna Zlín, pracoviště Vsetín - beseda pro rodiče "školní zralost", vyšetření školní zralosti, konzultace při diagnostice dětí se SVP, návštěvy speciálního pedagoga/psychologa ve třídách mateřské školy, spolupráce při realizaci podpůrných opatření u dětí se SVP

Speciálně pedagogické centrum, Středová Zlín - návštěvy speciálního pedagoga/psychologa ve třídách mš, konzultace

Intakt Dent s. r. o. Valašská Polanka - návštěva zubní ordinace, beseda, ukázka péče

Parkitect s. r. o. Valašská Polanka - využití sportovního areálu pro společné akce, sponzorství

Myslivecký spolek Hrubá Dolina Valašská Polanka - beseda s myslivci

SDH Valašská Polanka - návštěva hasičské zbrojnice, ukázka vybavení, vozového parku, seznámení s činností hasičů, beseda o zásadách bezpečnosti

Český svaz včelařů, z.s. Valašská Polanka - beseda s včelaři

Alcedo Vsetín - plavecká škola, Den stromů, Den Země

Kapka resort Lhota u Vsetín - Bruslení s Kapkáčkem

Resort Valachy - lyžařská škola Razulák, vícedenní pobyt v přírodě

Líska, z.s. - vzdělávací programy a služby v oblasti EVVO

Muzeum regionu Valašsko - lektorské programy, projektové dny

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítě se speciálními vzdělávacími potřebami vyžaduje k naplnění svých vzdělávacích možností poskytování určitého druhu podpory a pomoci. Při realizaci vzdělávání těchto dětí se řídíme školským zákonem a Vyhláškou č. 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v platném znění, doporučením školského poradenského zařízení, spolupracujeme s rodiči, ale samozřejmě zohledňujeme podmínky našeho předškolního zařízení, aby toto vzdělávání bylo smysluplné, úspěšné, a zejména přínosné pro dítě.

Vzdělávání dětí s podpůrnými opatřeními se uskutečňuje podle ŠVP PV Mateřské školy Valašská Polanka. Pro děti s přiznaným prvním stupněm podpory je ŠVP PV podkladem pro zpracování Plánu pedagogické podpory (PLPP). Pro děti s podpůrným opatřením druhého a vyššího stupně je ŠVP PV východiskem pro zpracování Individuálního vzdělávacího plánu (IVP).

V naší mateřské škole jsme schopni zajistit péči o děti s nižším stupněm přiznaných podpůrných opatření. Vzděláváme děti s podpůrným opatřením prvního až třetího stupně. Děti s větším zdravotním handicapem zatím nemůžeme přijmout z důvodu absence úplné bezbariérovosti.

Ve spolupráci se školským poradenským zařízením realizujeme nastavená podpůrná opatření při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami např. zpracování individuálního vzdělávacího plánu, úprava organizace vzdělávání s podporou asistenta pedagoga, pořízení a využívání kompenzačních pomůcek.

Pro úspěšné vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními uplatňujeme individuální přístup a diferenciaci při plánování a organizování činností, včetně určování obsahu, metod i forem vzdělávání, osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a hygienické návyky a spolupráci všech zaměstnanců školy, s ohledem na pozitivní přijetí dítěte okolím.

Mateřská škola úzce spolupracuje se zákonnými zástupci dítěte, se školskými poradenskými zařízeními (ŠPZ), v případě potřeby i s odborníky mimo oblast školství.

V rámci integrace dětí se speciálními vzdělávacími potřebami v běžných třídách zajišťujeme optimální naplněnost těchto tříd, v souladu s právními předpisy je snížen počet dětí ve třídě.

Podle stupně přiznaného podpůrného opatření je přítomen asistent pedagoga. AP svojí přítomností usnadňuje výchovně vzdělávací proces a je zárukou kvalitnější individuální péče o tyto děti. AP poskytuje podporu pedagogickému pracovníkovi při vzdělávání dítěte v rozsahu podpůrného opatření, nebo pracuje podle potřeby s ostatními dětmi podle pokynů pedagogického pracovníka. Hlavní náplní jeho práce je účast a pomoc při výchovně vzdělávací činnosti, pomoc při adaptaci dítěte, nezbytná pomoc při sebeobsluze a pohybu a další činnosti

uvedené v Nařízení vlády č. 222/2010 Sb., o katalogu prací ve veřejných službách a správě, v platném znění. Není-li stanoveno jinak, může asistent pedagoga poskytovat podporu při vzdělávání více dětem současně (nejvíce však čtyřem).

Záměr:

- Podporovat pedagogy, asistenty pedagoga v rozvoji a prohloubení znalostí a dovedností související se vzděláváním dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Mateřská škola dle svých možností vytváří podmínky i pro vzdělávání dětí nadaných a mimořádně nadaných s přiznanými podpůrnými opatřeními, které stanovuje školský zákon a Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáku se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Rámcový program pro předškolní vzdělávání umožňuje, aby TVP PV, jeho obsah i podmínky, byly podle potřeb a možností přizpůsobeny i mimořádně nadaným dětem. Dítě, které vykazuje známky nadání, musí být podporováno.

Snažíme se vytvářet takové materiální podmínky, které umožní dítěti jeho talent rozvíjet (např. nadstandardní vybavení třídy hudebními nástroji, výtvarnými pomůckami), pořizujeme encyklopedie, společenské hry a didaktické pomůcky pro rozvoj kognitivní schopnosti dětí.

Nadanému dítěti je důležité projevit důvěru v jeho schopnosti, poskytnout mu nestresující prostředí, kde bude se zájmem řešit, realizovat své projekty a procvičovat a ověřovat své schopnosti. Pedagogové naší mateřské školy rozvíjejí tyto děti konkrétní nabídkou dle zájmů, schopností a mimořádného nadání dětí.

Rozvoj a podpora schopností je zajišťována a organizována tak, aby byla pestrá a měla širokou nabídku pro vzdělávání. Dítě má možnost samostatné práce s náročnějším zadáním. Pedagogové se dětem věnují individuálně, zvláště při odpoledním odpočinku ostatních a v době odpoledních činností.

Ke kvalitnímu předškolnímu vzdělávání nadaných dětí je nutné, aby pedagogové měli dostatek informací o vzdělávacích potřebách nadaných dětí, vývojových zvláštěnostech, přiměřeném vybavení a způsobu práce s těmito dětmi.

Pedagogové podporují zvědavost dítěte, povzbuzují ke kladení otázek, podporují hledání vlastních cest a způsobů řešení, tvořivost, kombinační schopnosti a originalitu. Dětem umožňují pracovat rychlejším tempem, na specifických, náročnějších úkolech, s menším procvičováním, opakováním a obohacují jim vzdělávací obsah. Podporují kreativní myšlení dětí. Dítěti je umožněno využívat pomůcky a hry rozvíjející specifické dovednosti.

V případě vzdělávání dítěte mimořádně nadaného, bude mateřská škola důsledně spolupracovat se zákonnými zástupci dětí a školským poradenským zařízením.

Záměr:

- Podporovat pedagogy v prohloubení znalostí a dovedností související se vzdělávání nadaných dětí
- Spolupráce s KPPP Zlín, pracoviště Vsetín
- Širší nabídka didaktických materiálů, náročnější zadání úkolů, činností

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

V souladu s ustanovením § 34 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, v platném znění se předškolní vzdělávání organizuje pro děti ve věku zpravidla od tří do šesti let, nejdříve však od dvou let.

Třídy mateřské školy jsou naplňovány do maximálního počtu (24), děti mladší tří let jsou k předškolnímu vzdělávání přijímány v případě volné kapacity.

V případě, že je dítě mladší 3 let rozhodnutím ředitelky přijato k předškolnímu vzdělávání, zařazuje se do třídy pro děti, které v daném školním roce dovrší nejvýše 4 let věku. Zajišťujeme optimální naplněnost třídy, v souladu s právními předpisy je snížen počet dětí ve třídě.

Ve třídě nabízíme přiměřené podnětné a bezpečné hračky a pomůcky vhodné pro dvouleté děti.

Ve třídě jsou vytvářeny takové podmínky a prostředí, které odpovídají bezpečnostním a hygienickým nárokům dvouletého dítěte, bezpečnost ohrožující předměty jsou dětem znepřístupněny, umístěny mimo jejich dosah. Ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek.

Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku.

Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte.

Šatna je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby.

Učitelky respektují potřebu dítěte mladšího tří let, zajišťují vyhovující pravidelný denní režim, dostatek času na realizaci činností, dostatek emoční podpory, zajištění pocitu bezpečí, přiměřeně podnětné prostředí a činnosti, více individuální péče, srozumitelná pravidla.

Respektují krátkodobou pozornost a přizpůsobují organizaci se střídáním nabídky činností, trénováním návyků a praktických dovedností, ponecháním co největšího prostoru pro volné hry a pohybové aktivity.

Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami.

Dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty.

Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí.

Učitel uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá. Pro dvouleté dítě je zařazení do mateřské školy nejčastěji první sociální zkušeností mimo širší rodinu. Má silnější potřebu vazby na dospělou osobu. Učitel zastává velmi významnou pozici, stává se zástupcem rodiče, jistotou a emoční oporou dítěte v běžném dění i v budování vztahů s vrstevníky.

V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.

Záměr:

- Posílit/udržet personální obsazení, zajistit dostatečnou kvalifikaci pedagogů
- Doplnit vybavení tříd, sociálního zařízení i zázemí pro odpočinek

4 Organizace vzdělávání

Druh provozu školy: Celodenní

Počet tříd včetně bližší charakteristiky:

Pracoviště Valašská Polanka 366 - 2 třídy, homogenní:

- 1. třída Mravenečci - děti ve věku 3 - 4 let, dvě učitelky (dle možnosti školní asistent/asistent pedagoga)
- 2. třída Včeličky - děti ve věku 4 - 5 let, dvě učitelky (dle možnosti školní asistent/asistent pedagoga);

Pracoviště Valašská Polanka 81 - 1 třída, homogenní:

- 3. třída Sovičky - děti ve věku 5 - 7 let, dvě učitelky (dle možnosti školní asistent/asistent pedagoga)

Třídy mateřské školy naplňujeme do počtu 24 dětí. V ojedinělých a odůvodněných případech, v souladu s povolením výjimky z nejvyššího počtu dětí ve třídě mateřské školy Obcí Valašská Polanka, navyšujeme až na 26/28 dětí (přistěhování předškoláka, návrat ze ZŠ)

Každá třída je vždy trochu specifická, nicméně jako škola jsme jeden právní subjekt, máme podobné podmínky a pracujeme společně podle ŠVP.

Ve třídách probíhá ranní kruh, kdy si děti povídají o všem, co je zajímá, co prožívají, vypráví o svých zážitcích. Učitelky zde zařazují činnosti, které chtějí realizovat s celou skupinou - hudebně pohybové aktivity, opakování říkadel, písní, tanečků, artikulační a dechová cvičení, čtení a vyprávění pohádek a motivačních příběhů, psychosociální a dramatické hry apod.

Děti se dále mohou věnovat činnostem v připravených herních koutcích - manipulační hry, kostky, písek, dramatické hry, kuchyňka, obchod, kadeřnictví, knihy, pohyb, výtvarné činnosti, pokusy a experimenty, základy programování. Děti mají možnost si činnosti samy vybrat, dle svého aktuálního zájmu. Často se stává, že si děti přirozeně vytvářejí skupiny. Učitelky připravují vzdělávací nabídku do herních koutků v souladu s tématem, zájmem dětí, jejich věkovými zvláštnostmi a individuálními potřebami. Děti se zde učí samostatnosti i dodržování pravidel. Cílem řízených činností v herních koutcích je proces praktické prožitkové činnosti dětí nikoliv její hmotný výsledek.

Činnosti s dětmi v mateřské škole probíhají podle následujícího **režimu dne:**

- 6:30 - 8:00 h. Scházení se dětí (po předchozí domluvě mohou děti přijít později, ale tak aby nenarušily výchovně vzdělávací činnost). Učitel pomáhá přicházejícím dětem překonávat negativní pocity z odloučení od rodičů, pomůže mu vybrat hru/hračku, nabídne mu činnost (individuální, ve skupinkách) - výtvarnou, dramatickou, konstruktivní, pohybovou nebo probíhají spontánní hry dětí (prostor pro pedagoga pro pozorování a diagnostiku dětí). Při ranních hrách se děti seznamují s tématem, probíhá evokace, sdílení, kdy si děti povídají o prožitcích, motivace dětí, aktivity pro všestranný rozvoj. Úklid ranních her.
- 8:00 - 8:30 h. Ranní (komunitní) kruh, společné aktivity řízené učitelkou (motivace, rozvoj rozumových, komunikačních dovedností, pohybová, tělovýchovná chvílka)
- 8:30 - 8:50 h. Osobní hygiena, přesnídávka
- 8:50 - 9:30 h. Činnosti v herních koutcích - děti si vybírají činnost dle vlastního uvážení, volí, jakým způsobem budou na daném tématu pracovat, způsob provedení a úroveň obtížnosti. Reflexní kruh, sebehodnocení - po činnostech si děti dávají zpětnou vazbu, sdílejí své pocity při práci ve skupinách, přemýšlejí, co nového se naučily, komu pomáhaly, či kdo pomohl jim, jak se při práci cítily, co se jim podařilo.
- 9:30 - 11:30 h. Ovocná svačina, osobní hygiena, příprava na pobyt venku, pobyt venku, při kterém probíhají spontánní i řízené činnosti k osvojení si daného tématu, pohybové aktivity, pozorování přírody a jejích proměn, poznávání okolí, seznamování se světem kolem nás (popř. náhradní činnosti v mateřské škole)
- 11:30 - 12:30 h. Převlékání, osobní hygiena, příprava na oběd, oběd, odchod dětí domů, příprava na odpočinek
- 12:30 - 14:00 h. Odpolední odpočinek, relaxace, náhradní klidové činnosti
- 14:00 - 16:00 h. Osobní hygiena, odpolední svačina, volné činnosti a aktivity dětí se zaměřením na hry, zájmové činnosti a pohybové aktivity dětí; v případě pěkného počasí využíváme dětské hřiště; doba určená pro přebírání dětí zákonnými zástupci

Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd:

V naší mateřské škole jsou třídy homogenní, tedy děti jsou do jednotlivých tříd zařazovány dle věku.

Při zařazování dětí do tříd jsou zohledňovány sourozenecké i širší rodinné vazby. V maximální možné míře respektujeme přání a požadavky rodičů, pokud je to možné.

Téměř všechny děti mají trvalé bydliště ve Valašské Polance, děti se navzájem znají a tráví spolu volný čas i mimo pobyt v mateřské škole. Toto kladně ovlivňuje přátelské vztahy dětí a snadnější adaptaci nově přijatých, i přestože máme homogenní uspořádání tříd.

Činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě:

Souběžné působení dvou učitelek probíhá denně cca od 9:45 do 12:30 h., při řízené činnosti, individuálním vzdělávání, pobytu venku, při školních a mimoškolních akcích.

Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy:

Do mateřské školy jsou přijímány děti zpravidla ve věku od 3 do 6 let a děti s odkladem školní docházky, výjimečně, a pokud to kapacita školy dovolí děti mladší 3 let. Při zařazování dětí podle kritérií je rozhodující věk dítěte k 31. 8. příslušného kalendářního roku.

K předškolnímu vzdělávání v mateřské škole jsou přednostně přijímány děti zapsané v řádném termínu. Termín a místo zápisu stanoví ředitelka školy v dohodě se zřizovatelem a zveřejní je vždy nejméně čtrnáct dnů před jeho konáním způsobem v místě obvyklým (webové stránky školy, vývěska školy, vchodové dveře budovy školy, vývěska a webové stránky zřizovatele, místní zpravodaj). Obvyklým termínem pro přijímání žádostí je první polovina května (v období od 2. do 16. května).

Pokud počet zapsaných dětí převyšuje kapacitu mateřské školy, jsou děti zařazovány k předškolnímu vzdělávání podle stanovených kritérií, s nimiž jsou zákonní zástupci předem seznámeni (webové stránky školy, vývěska školy, při osobním podání žádosti).

Pokud má mateřská škola volnou kapacitu, děti mohou být do mateřské školy přijímány i během školního roku.

Popis pravidel organizace individuálního vzdělávání:

Individuální vzdělávání v mateřské škole probíhá v návaznosti zájmu rodičů dle podmínek § 34b školského zákona, podmínky a pravidla jsou blíže specifikovány ve Školním řádu.

5 Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Zaměření školy

Filozofie mateřské školy

"Správně vidíme jedině srdcem; to nejdůležitější je očím neviditelné." Antoine de Saint-Exupéry

V naší mateřské škole je vzájemný **respekt** velmi důležitý. K vzájemnému porozumění nám pomáhají jasně daná pravidla, ať již mezi dospělými, tak mezi dětmi. Snažíme se vytvářet pozitivní a příjemnou **atmosféru** v celé mateřské škole. Mezi hlavní cíle patří vzájemná **důvěra** dětí a dospělých. Škola je environmentálně zaměřená, vytváříme dětem dostatečně podnětné prostředí k **objevování**, klademe si otázky a společně hledáme odpovědi. Děti vedeme k co největší **samostatnosti** v sebeobsluze, ve volbě aktivit, v řešení problémů, v komunikaci, podporujeme děti v jejich **tvořivosti**.

Vize mateřské školy

"Čím víc světu kolem sebe rozumíš, tím sebejistěji se v životě cítíš." Lucie Ernestová

Cílem mateřské školy je • celkově rozvíjet osobnost dítěte, podpořit sebedůvěru, individualitu, prožívání dětí, vést je k sebehodnocení • děti podpořit a rozvíjet v samostatnosti a sebeobsluze, odpovědnosti a rozhodovacích schopnostech • podpořit rozvoj jednotlivých gramotností, zejména však environmentální, pohybové, předčtenářské, předmatematické, digitální • probouzet, respektovat a maximálně uplatňovat potenciál dětí v jejich rozvoji a při přípravě na další život • vytvářet základy dobrých mezilidských vztahů, naslouchat, vzájemně komunikovat • děti podporovat v poznávání sebe sama, svých emocí a práce s nimi • vést děti k sounáležitosti s přírodou a životnímu prostředí, rozvinout environmentální vnímání • děti seznamovat a rozšiřovat poznatky o tradicích a zvycích naší obce, vést děti k pozitivnímu vztahu k rodné obci a jejímu okolí • využívat inovativních a moderních směrů ve vzdělávání.

5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

- maximálně využít pobytu venku, k podpoře environmentálního vzdělávání, k pochopení, že každý z nás je spoluzodpovědný za současný i budoucí stav přírody, společnosti a za místo, ve kterém žijeme
- podporovat rozvoj sociálních a emočních dovedností prostřednictvím kontaktu se zvířetem

- přiblížit se a využít v praxi některé z prvků programu Začít spolu, ve kterém se děti učí samostatně myslet, kde chyba je přirozenou součástí procesu učení stejně jako zodpovědnost za sebe sama a svoji práci
- využívat v maximální míře prvků formativního hodnocení, využívat respektující komunikace, zpětnou vazbu, sebehodnocení dětí, aktivizující vzdělávací metody, stanovení přiměřených cílů
- vést smysluplnou diagnostiku dítěte a následně ji využívat jak při plánování, tak při diferenciaci nabídky činností, vést smysluplné portfolio dítěte
- umožnit dětem v maximální možné míře možnost volby
- využívat poznatků z jednotlivých gramotností a implementovat je do vzdělávací nabídky
- zajímat se o moderní a inovativní pedagogické směry ve vzdělávání,
- zvyšování kvalifikovanosti učitelů, rozvoj pedagogických dovedností učitelů a odborných znalostí pracovníků mateřské školy, využívání znalostí ze speciální pedagogiky
- podpora a rozvoj týmové spolupráce a kolegiálních vztahů zaměstnanců
- rozvoj podpůrné, poradenské a konzultační činnosti zákonným zástupcům, spolupráce s rodiči
- rozvoj informačního systému a prezentace školy, public relations

5.3 Metody a formy vzdělávání

Formy vzdělávání:

Při vzdělávání jsou uplatňovány aktivity spontánní i řízené, vzájemně provázané a vyvážené, v poměru odpovídajícím potřebám a možnostem předškolního dítěte. Specifickou formou, vhodnou pro předškolní vzdělávání v podmínkách mateřské školy, je didakticky zacílená činnost, která je učitelem přímo nebo nepřímo motivovaná, která je dítěti nabízena a v níž je zastoupeno spontánní a záměrné (cílené, plánované) učení. Tyto činnosti probíhají zpravidla v menší skupině či individuálně, také zařazujeme činnosti párové a frontální.

Vzdělávání dětí v mateřské škole realizujeme prostřednictvím TVP, který je zpracován v návaznosti na ŠVP a vychází z RVP PV. Vzdělávání se uskutečňuje po celý den pobytu dětí v MŠ, tj. při všech činnostech, formou plánovaných tematických celků, které na sebe navazují. Střídají se ve vyváženém poměru spontánní a řízené činnosti. Vzdělávání počítá s aktivní účastí dítěte, je založeno na smyslovém vnímání, prožitkovém a interaktivním učení. V hracích koutech je zajištěno dostatečné množství podnětů přispívajících k rozvíjení dětské osobnosti. Zaměřujeme se na rozvoj slabších stránek dovedností a znalostí dítěte, a individuálně je rozvíjíme, tudíž uplatňujeme individuální přístup ke každému dítěti. Vzdělávání probíhá v souladu s věkovými zvláštnostmi dětí.

Metody vzdělávání:

Při uskutečňování výchovně vzdělávacího procesu používáme vhodné a odpovídající metody pro rozvojové předpoklady dětí. Uplatňovány jsou metody názorné (pozorování, předvádění), praktické (manipulace, experiment, práce s hračkami, materiálem, nástroji a nářadím, výtvarné a pracovní činnosti, vystřihování, lepení, konstruování,... grafomotorika, pohybové aktivity, hudební činnosti, zpěv, hra na nástroj, tanec...), verbální (rozhovor, dramatizace, práce s knihou, časopisem, obrázkem, vyhledávání, opis slov, rozstříhej a nalep podle předlohy) a metody pro rozvoj kognitivních funkcí (třídění, porovnávání, srovnávání, řazení; orientace v prostoru, na ploše, analýza, syntéza, diferenciacce). Upřednostňujeme metody praktické před verbálními.

Rozvíjíme vztah dětí k přírodě a zvířatům, seznamujeme je s odpovědností, kterou péče o živé tvory vyžaduje. Formou zážitkového učení děti poznávají různé druhy zvířat, jejich význam v životě lidí i přírodě. Využíváme zážitkové učení formou kontaktu dětí se zdravými, řádně ošetřovanými a očkovanými zvířaty (např. v rámci návštěvy ekofarmy, stájí, návštěvy psa v MŠ atp.)

- ✓ Prožitkové metody - vycházející z vlastní zkušenosti a prožitku dětí, realizované zejména prostřednictvím didaktického stylu s nabídkou
- ✓ Situační učení - praktické získávání zkušeností, poznatků, dovedností v kontextu dané situace, přímo v praxi (učení skutečným jednáním - ne učení o dané situaci, je založené na vytváření a využívání situací, které jsou pro děti srozumitelné)
- ✓ Učení hrou a činnostmi - dítě není pasivní příjemce, ale projevuje vlastní iniciativu, koná, jedná a je aktivní, učí se na základě vlastních činností intelektových i praktických
- ✓ Kooperativní učení - založené na vzájemné spolupráci dětí při řešení společných složitějších problémů a situací. Učí děti rozdělovat si role a úkoly, plánovat činnosti, spolupracovat, pomáhat si, radit si, vyvíjet společné úsilí, kontrolovat a hodnotit společnou práci
- ✓ Spontánní sociální učení - založené na principu přirozené nápodoby. Proto je třeba ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne v mateřské škole vyskytnou, nejen v didakticky zaměřených činnostech, poskytovat dítěti vzory chování a postojů, které jsou k nápodobě a přejímání vhodné.
- ✓ Metody založené na manipulaci a experimentu – experimenty s vodou, přírodninami, barvami, se slovy, s čísly, kostkami, pískem apod.
- ✓ Metody založené na komunikaci - komunitní kruh, vyprávění příběhů, řešení problémů, prosociální hry, pantomima, sdílení apod.
- ✓ Metody založené na tvoření - podporující kreativitu dětí např. hry s pískem, stavebnice, dílna, modelování, hry se sněhem, výtvarná tvorba, stavby, hraní divadla apod.
- ✓ Metody založené na fantazii - vymýšlení a vyprávění příběhů, provokování fantazie otázkami typu "Co by se bylo, kdyby...", fantazijní práce s výtvarným materiálem, improvizace, dramatizace, kreslení, malování, modelování apod.

Praktickými činnostmi vedeme děti k učení a rozvoji osobnosti dítěte, aby na konci předškolního období děti měly osvojeny základní klíčové kompetence:

- Kompetence k učení - dítě pozoruje, učí se, odhaduje své síly, klade si otázky, všímá si souvislostí, experimentuje a zkušenosti užívá v praxi, učí se spontánně ale i vědomě, má poznatky o lidech, kultuře a přírodě.
  - Činnosti a formy práce: pracovní listy, pěstitelské činnosti, pokusy s látkou a materiálem, plnění úkolů
- Kompetence k řešení problémů - dítě řeší problémy, všímá si, chápe, menší problémy dokáže vyřešit samo bez pomoci dospělého, používá matematických a logických představ, experimentuje s pokusem a omylem, nese vlastní odpovědnost za svoji volbu
  - Činnosti a formy práce: prostor pro samostatnost a vlastní volbu, řešení výchovných problémů za účasti ostatních dětí, učení odezíráním a nápodobou od starších dětí (pozitivní příklad)
- Kompetence komunikativní - umí řeč a ovládá samostatnou komunikaci, dokáže se vyjádřit, reaguje na slovo, pokyn, vede dialog, vyjádří své pocity, pracuje s knihou, komunikuje verbálně i nonverbálně
  - Činnosti a formy práce: komunitní kruh, didaktické jazykové hry, vlastní prezentace
- Kompetence sociální a personální - dítě si uvědomuje sebe sama, napodobuje chování druhých lidí, rozpozná nevhodné chování, je empatické ke druhým, k cizím lidem je obezřetné, konflikt řeší dohodou, snaží se konfliktům předejít
  - Činnosti a formy práce: vlastní výběr činností podle zájmu, práce ve skupinách, vzájemná pomoc a spolupráce, sebehodnocení, hodnocení pozitivních i negativních jevů s náznakem nápravy
- Kompetence činnostní a občanské - dítě se učí činnost plánovat, zajímá se o svět kolem sebe a chápe prostředí přírody a společnosti, respektuje společná pravidla soužití v kolektivu, dokáže rozeznat hrozící riziko, zajímá se o druhé, chrání přírodu
  - Činnosti a formy práce: účast na tvorbě pravidel soužití ve třídě, spolurozhodování, pomoc při zkvalitňování estetického prostředí třídy a školy, vystupování na kulturních akcích školy, pomoc při úpravách na školní zahradě, třídění odpadu na třídě

5.4 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP:

PLPP zpracovávají učitelky ve třídě bez doporučení Školského poradenského zařízení (ŠPZ) jako 1. stupeň podpurných opatření. Není požadován informovaný souhlas zákonného zástupce. S PLPP je seznámena ředitelka mateřské školy a k jeho vyhodnocení dochází v průběhu tří měsíců od počátku realizace prvního stupně podpory. Pokud k naplnění vzdělávacích potřeb dítěte nebude postačovat PLPP, doporučí učitelka zákonnému zástupci využití poradenského zařízení za účelem posouzení speciálních vzdělávacích potřeb dítěte.

Pro dítě s odloženou školní docházkou učitelky zpracovávají individuální plán, který vychází ze závěrů vyšetření v pedagogicko-psychologické poradně. Jsou zde stanoveny konkrétní oblasti a činnosti vzdělávání i jejich časový harmonogram na školní rok. S dítětem pracujeme individuálně a úzce spolupracujeme s rodiči.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP:

IVP zpracovávají učitelky na základě doporučení ŠPZ s informovaným souhlasem zákonného zástupce dítěte. Je závazným dokumentem pro zajištění speciálních vzdělávacích potřeb a součástí dokumentace dítěte ve školní matrice. Termín zpracování IVP je nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení ŠPZ. Celoročně může být doplňován a upravován. Poskytování IVP je možné pouze na základě písemného souhlasu zákonného zástupce dítěte. Za realizaci a zpracování odpovídá ředitelka mateřské školy. K vyhodnocení IVP dochází ve spolupráci se ŠPZ nejméně jednou ročně.

5.5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Cílem výchovně vzdělávacího procesu u dětí 2-3letých je zajistit jejich rozvoj a prostřednictvím individuálního přístupu se snažit rozvíjet jejich dovednosti a schopnosti, které jsou dětem přirozené a blízké. Ve vzdělávání dětí od dvou do tří let se zaměříme zejména na vytváření základních návyků sebeobsluhy, socializaci, nenásilné začleňování do kolektivu a činností, rozvoj hrubé a jemné motoriky, diagnostiku vývoje řeči, budování pocitu důvěry a bezpečí k ostatním dětem a zaměstnancům školy.

Dvouleté děti se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a především hrou. Často vyžadují opakování činností, potřebují pravidelné rituály, zpravidla udrží pozornost jen velmi krátkou dobu. Podmínkou úspěšné pedagogické práce je citlivé přizpůsobování organizace se střídáním nabídky činností, trénováním návyků a praktických dovedností, ponecháním co největšího prostoru pro volné hry a pohybové aktivity.

Využíváme projektových výzev k vytvoření pracovní pozice, která zajišťuje bezpečnost dětí a pomáhá s adaptací a individuálními potřebami dětí. Rodiče dětí mají možnost podílet se na adaptaci dětí.

5.6 Zajištění průběhu vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Cílem poskytované jazykové přípravy dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je, aby při přechodu na základní školu měly takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky v základní škole a dosáhnout školního úspěchu.

Pedagogové mateřské školy poskytují dětem-cizincům a dětem, které pocházejí z jiného

jazykového a kulturního prostředí potřebnou podporu při osvojování českého jazyka již od jejich nástupu do mateřské školy.

Při práci s celou třídou, ve které se vzdělávají i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, pedagogové uzpůsobují didaktické postupy a děti cíleně podporují v osvojování českého jazyka u těchto dětí.

V souladu s platnou právní úpravou v situaci, kdy v mateřské škole, budou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání, bude zřízena skupina nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu bude rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.

Na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory mohou být zařazeny do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

Jako podpůrný materiál je využíváno Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání. V případě potřeby, ve spolupráci s PPP, zajišťujeme asistenta pedagoga.

6 Vzdělávací obsah

6.1 Integrované bloky

6.1.1 Podzimní dobrodružství

Název integrovaného bloku	Podzimní dobrodružství
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	<p>Charakteristika: První integrovaný blok "Podzimní dobrodružství" je zaměřen na adaptaci nově přichozích dětí, vzájemné poznávání, seznamování s novými rituály spolu s vytvářením společných pravidel soužití. Zahrnuje vytvoření přátelského, podporujícího prostředí s kvalitními vztahy mezi učitelkou, dětmi i rodiči. Děti si osvojí základní pravidla soužití, navážou nová přátelství, naučí se orientovat ve známém prostředí, komunikovat s dospělými (zaměstnanci školy). Dítě si vytváří hodnoty a postoje ke společnému soužití ve skupině, samostatně vyjadřuje své pocity, rozhoduje ve volbě aktivit, zvládá sebeobsluhu. Seznamujeme se s přírodou živou i neživou, osvojujeme si základní poznatky o podzimním počasí, poznáváme dary přírody v podobě ovoce a zeleniny. Učíme se rozeznávat jednotlivé znaky podzimního období, dáváme si je do souvislosti s končícím létem. Vyrábíme draky, tvoříme výrobky z přírodnin, pozorujeme zbarvení stromů a keřů. Seznamujeme se se zdravým životním stylem, ochranou svého zdraví. Povídáme si o přípravách přírody na zimu, vhodnou formou dětem přibližujeme svátek "dušiček". Tvoříme strašidla a světýlka z dýní a jiných materiálů, přírodnin. Vzpomínáme pranostiky, které se vztahují k tomuto období, a tradice podzimních zabijaček, posvícení a hodů.</p> <p>Obsah: Vytváření přátelské atmosféry, společných pravidel soužití bude probíhat formou aktivit didakticky zacílených i individuálních interakcí mezi učitelkou a dítětem, naplánovaných akcí s rodiči apod. Budeme posilovat vlastní sebevědomí dětí. Integrovaný blok zahrnuje motivaci do TVP v souladu s plány učitelky diferencovaných dle potřeb a specifík jednotlivých tříd. Charakteristické změny v bezprostředním životě dětí ve vzdělávacím obsahu budou pozvolna přecházet do změn v přírodě, která vytváří přirozený prostor pro rozvíjení hodnot, postojů a poznání na platformě zážitkového a situačního učení. Děti budou rozvíjet svůj tvořivý potenciál při práci s přírodninami, s rodiči uskutečníme tradiční podzimní tvoření.</p> <p>Činnosti: spontánní, námětové hry, kooperativní činnosti, dramatizace, četba a poslech pohádek (O</p>

Název integrovaného bloku	Podzimní dobrodružství
	<p>řepě, Budka,...) * motivovaná zdravotní cvičení (protahování všech svalových oblastí), cvičení s náčiním, na stanovištích nebo družstvech s různými pomůckami * pohybové hry s pravidly * hudebně pohybové hry, cvičení s motivací* společné diskuze, rozhovory, individuální a skupinová konverzace, vyprávění a sdělování vlastních zážitků * činnosti zaměřené na poznávání přirozeného prostředí dítěte – rodiny (členové rodiny, život uvnitř rodiny a vztahy mezi jednotlivými členy) * činnosti zaměřené na poznávání prostředí pro dítě nového – MŠ (zaměstnanci, ostatní děti a vztahy mezi nimi * "exkurze" v mš (orientace v prostoru, místnosti, vybavení) * sebeobslužné činnosti v oblasti stolování, hygieny, úklidu * motivovaná manipulace s předměty, konkrétní operace podle pokynů * společné aktivity a setkávání dětí všech věkových skupin (pobyt venku, akce školy) * poznávání nejbližšího okolí mateřské školy, jiných míst v obci * seznamování se s tradicemi obce * výtvarné a pracovní činnosti zaměřené na dotváření estetického prostředí třídy (malba, kresba, stříhání, modelování,...) * zpěv písní s pohybovým vyjádřením * rytmizace a pohybové ztvárnění říkadél * pohybové hry s pravidly * hry na rozvoj smyslového vnímání (chuť, vůně, barva...) * sledování základních vlastností pozorovaných předmětů (barvy, tvary, materiál) * společenské, konstruktivní hry * práce s knihou a encyklopediemi * pracovní listy, grafomotorické listy * vnímání změn v přírodě * vycházky do okolí mš, sběr a tvoření z přírodnin * pozorování změn počasí typických pro podzimní období * pozorování okolních zahrad * otužování pobytem venku, plavání * praktické seznamování s ovocem a zeleninou - pokusy (jablíčkohrátky, vinobraní, bramboriáda, dýňování...) * výroba zeleninových a ovocných salátů * výtvarné činnosti zaměřené na poznávání netradičních technik a pomůcek (rozfoukávání, otiskování, frotáž, malování prstovými barvami...) * pracovní činnosti motivované sklizní ovoce (vytrhávání a nalepování, stříhání...) a svátkem Dušiček (lucerničky...) * rozvíjení slovní zásoby, hry se slovy (zmonitorování řečových vad dětí) * didaktické hry zaměřené na logické myšlení * seznamování se s různými druhy přírodních materiálů a jejich vlastnostmi * návštěva místního hřbitova (výzdoba, svíčky) * * seznamování se s tradicemi posvícení, hodů (sv. Martin</p> <p>Rizika: Pocit nejistoty a neukotvení v kolektivu, nezažitá pravidla soužití ve třídě, adaptační problémy nových dětí, bezpečnost při vycházkách do okolí, na školní zahradě, hřišti. Nevyhovující denní režim, neznalost zdravotního stavu nových dětí, nevhodné prostředí třídy, nedostatečná vybavenost, omezený přístup ke knihám, nedostatek příležitostí seznamovat se s okolím a obcí, ve které žijeme, věkově nepřiměřená nabídka vzhledem k náročnosti IB. Nedostatek příležitostí ke zkušenostnímu učení, málo příležitostí k vytváření estetického vztahu dítěte k prostředí, nedostatek empatie, příliš ochranné prostředí, komunikační zábrany, jednotvárné činnosti, které se opakují každoročně. Nemocnost dětí v chladnějším období a opětovné nastavování adaptačního procesu a</p>

Název integrovaného bloku	Podzimní dobrodružství
	nepřizpůsobivost (např. odmítání stravy, kterou děti zatím neznají). Nedostatečné využívání náčiní či nářadí, jednotvárnost cvičení, omezování spontánních aktivit, převaha předávání hotových poznatků vysvětlováním a poučováním, nedostatečná motivace dětí, nedůslednost v uplatňování principů nesení odpovědnosti za své chování.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<p>V září se sejdem pod jabloní. V říjnu déšť pleská po střeše. Listopad svléká stromům šaty. Uvedené tematické celky (na období jednoho měsíce) jsou inspirovány písní Měsíce (Hradišťan), pedagogové je dále zpracovávají většinou do týdenních témat, např.:</p> <p>Hola, školka už nás volá. Školka - místo, kde jsem rád. Já a moje třída. Koho potkám ve školce? Já jsem já, ty jsi ty, nejsme všichni stejní. Co rád dělám? Co už umím sám? Co se stane, když... (pravidla) Tady jsem doma. Místo, kde žiji. Léto už se loučí s námi. Letí, letí pavučinka. O svatém Matouši vlaštovka nás opouští. Jablíčkohrátky. Svatý Václav víno chrání, po něm přijde vinobraní. Jak chutná podzim? Švestky se modrají, jablka sládnou. Šel zahradník do zahrady. Ovoce a zelenina, to je zdraví, to je síla. Náš táta šel na houby. Svatý František zahání lidi do chýšek. Vítr podzim přináší, co nám asi přináší? Není drak jako drak. V říjnu hodně žaludů a bukvic oznamuje zimy víc. Hajný je lesa pán. Podzim na strakaté kobyle jezdí. Listí žlutne, poletuje. Co mění barvu? Co létá? Co padá? Když na Dušičky jasné počasí panuje, příchod zimy to oznamuje. Čas kouzel a světýlek. Kdo to straší na poli? Dýňování. Na Bohumíra příroda k spánku se ubírá. Tiše, tiše, ježek spí. To je zlaté posvícení. Na sv. Martina kouřívá se z komína. Na sv. Kateřinu zalezeme pod peřinu.</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	<p>zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)</p> <p>zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		pomůckami
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí) domluvit se slovy i gesty, improvizovat pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat	adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti) adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.) zvládnout sebeobsahu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.) zvládnout sebeobsahu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
spoluvytváří pravidla společného soužití mezi	poznávání pravidel společenského soužití a	pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat	jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
		orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)

6.1.2 Zimní radovánky

Název integrovaného bloku	Zimní radovánky
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Charakteristika: Charakteristickým rysem integrovaného bloku "Zimní radovánky" bude jeho zaměření na čas adventu jako jedno z nejkrásnějších období v roce a nejvýznamnější svátky roku, jejichž prožívání umožňuje dětem získat pozitivní postoje k identitě národa vycházející s kulturních tradic, na jejichž hodnotách je založena evropská společnost. Smyslem společného prožívání svátků od Mikuláše po Masopust je rozvinout u dětí morální postoje a budovat hodnotový systém založený na principu solidarity, přátelství a humanity. Děti si osvojí řečový projev (zpěv, recitace), poznatky o tradicích,

Název integrovaného bloku	Zimní radovánky
	<p>poznají význam hodnot a postojů k společnému prožívání kulturních svátků a tradic naší společnosti, pokusí se samostatně řešit problémy, které zvládá, navrhuje možná řešení.</p> <p>Obsah: Zaměříme se na spolupráci s rodiči, ve snaze nabídnout rodičům možnost aktivní účasti na vzdělávání dětí prožijeme tradiční oslavu Mikuláše, Vánoc a Masopustu, který je tradičně spjat s karnevalovým veselím. Integrovaný blok "Zimní radovánky" nabídne také příležitosti k objevování krás, zákonitostí a radovánek souvisejících se sněhovou nadílkou. Poznáváme typické zvyky adventního času a prožíváme společně radostnou předvánoční atmosféru. Svátkem Tří králů se rozloučíme s vánočním obdobím. Rozvíjíme u dětí poznatky a zájem o živou a neživou přírodu, její krásu i v zimním období, její proměny a zákonitosti jevů v ní. Seznamujeme se s dalšími zásadami ochrany přírody, navazujeme na podzimní blok, ve kterém jsme se seznamovali se zvířaty a jejich přípravou na zimu. Osvojujeme si poznatky o vztahu člověka a zvířat, o tom, jak může být člověk v zimě zvířatům prospěšný. Poznáváme zimní počasí, využíváme je k zimním sportům, hrám a radovánkám. Vhodnou formou přiměřenou věku dětí, v duchu humoru, vtipu a hudebních hrátek seznamujeme děti s lidovými tradicemi období masopustu. Děti se učí vnímat hudbu, její rozmanitost, rozvíjí vlastní aktivitu, tvořivost a estetické cítění. Děti se seznamují s různými hudebními nástroji, jejich zvuky. Osvojují si jednoduchá tradiční říkadla a popěvky. Ukončením tohoto období je karneval.</p> <p>Činnosti: výtvarné a pracovní činnosti spojené s přípravou na Mikuláše, Vánoce, Tři krále, karneval (masky, přáníčka, ozdoby, dárečky, koruny, skládání papíru podle instrukce dospělého, stříhání nůžkami, zdokonalování techniky, kresba lidské postavy v určité dějové souvislosti, vlastní rytmické hudební nástroje,...) * seznamování se s vánočními zvyky a tradicemi * pečení perníčků * krátké říkanky, popěvky (Mikuláš, Masopust) * návštěva mikulášské družiny s nadílkou v MŠ (spolupráce se ZŠ) * výzdoba jednotlivých tříd a celé školky se zapojením rodičů (Vánoce, zima, karneval) * příprava karnevalových kostýmů a masek * společné odpolední adventní tvoření s rodiči, prarodiči * výroba a zdobení adventního věnce * plnění úkolů z adventního kalendáře * zdobení vánočního stromečku, jehličnatých větví ve vázách * pohybové aktivity s překážkovou dráhou, prolézání "strachového" tunelu * příprava slavnostního vánočního stolování ve třídě * vánoční nadílka * výlet rodiči do Betléma (H. Lideč) * vánoční vystoupení u stromečku se zpěvem koled, tanečky... * návštěva v Domově seniorů * předvánoční návštěvy spolupracujících subjektů v obci (s přáníčky) * průvod Tří králů (v MŠ a po obci) * hry s novými hračkami (schopnost podělit se, ohleduplnost) * pozorování změn v přírodě * experimentování s vodou, sněhem, ledem * pracovní listy, grafomotorická cvičení * četba pohádek a příběhů * zpěv vánočních a zimních písní * pozorování vánoční výzdoby v obci * pozorování zvířat a ptáků * pozorování a vytváření stop ve sněhu * péče o zvířata a ptáky (vycházky ke</p>

Název integrovaného bloku	Zimní radovánky
	<p>krmelci, sypání do krmítka, beseda s myslivcem) * hry a praktické dovednosti uvádějící děti do světa lidí a jejich práce, profese (návštěva obchodu, šití a vyšívání...) * návštěva ZŠ * sebeobslužné činnosti spojené s oblékáním zimního oblečení * zimní sporty a hry na sněhu (bobování, sáňkování) * lyžařský výcvik, lekce bruslení * orientace v matematických pojmech (prostorové vztahy, číselné představy, geometrické tvary) * analyticko-syntetické činnosti * hledání rozdílů ve dvou zdánlivě stejných obrázcích * námětové hry na školu, hra různých rolí ze školního prostředí * reprodukce krátkých pohádek dětmi * artikulační a dechová cvičení * slabiky a slabiková seskupení na dané hlásky * diferenciační cvičení (podle významu, podle první hlásky...) * závodivé a soutěživé pohybové hry, cvičení s padákem, či jiným netradičním náčiním či náradím * sluchové hry (vytváření zvuků pomocí různých předmětů a nástrojů - líbivé x nelíbivé, rozeznávání zvuků z nahrávky) * úklid hraček, pomůcek a jejich údržba * karneval v mš (výzdoba, tanec v maskách a kostýmech, rozhovory o prožitcích, výtvarné ztvárnění) * hry vyžadující vůli, vytrvalost a sebeovládání * kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinách * manipulace s konstruktivními stavebnicemi * hudební činnosti spojené s tancem a poznáváním širšího spektra hudebních nástrojů</p> <p>Rizika: Citlivost a obavy dětí z Mikuláše a čerta a jejich masek, nevhodná motivace z domácího prostředí. Hektické pojetí příprav na vánoční svátky doma i v mateřské škole, přílišné soustředění na výrobu složitých vánočních dekorací a ozdob, přemíra zážitků a přesycenost podněty. Nespolehlivost počasí, mírná zima s mizivou sněhovou nadílkou, pro což není možné některá týdenní témata uskutečnit. Nebezpečí úrazů při zimních činnostech na sněhu, nutné zvýšené požadavky na dodržování bezpečnosti a nastavených pravidel. Obavy dětí z masopustních masek, neporozumění tradice masopustu, nevhodná dlouhá a složitá říkadla s masopustní tematikou, nároky na bezpečnost při pohybu a hře v masce.</p>
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<p>V prosinci zrajou hvězdy zlatý. Leden je měsíc plný ledu. Únor zavolá skřivánka. Uvedené tematické celky (na období jednoho měsíce) jsou inspirovány písní Měsíce (Hradištan), pedagogové je dále zpracovávají většinou do týdenních témat, např.: Adventní čas přichází k nám. O svatém Mikuláši snížek často práší. Co tu voní, svítí, cinká? Z pohádky do pohádky. Co nového v novém roce? Novoroční přání. My tři králové jedeme k vám. Sněží, mráz kolem běží. Co nás studí, zahřeje? Ve zdravém těle, zdravý duch. Veselá mysl, půl zdraví. To je zlaté posvícení. Pojdte dál, začíná tu</p>

Název integrovaného bloku	Zimní radovánky
	karneval. Ten umí to a ten zas tohle.

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.) formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat	vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností	vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého	rozvoj schopnosti sebeovládání	prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.) postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
	získání relativní citové samostatnosti	těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.) mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo) chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
komunikuje v běžných situacích bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod. chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla) vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.) osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou spolupracovat s ostatními uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)</p> <p>koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou</p>
<p>se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění</p>	<p>rozvoj společenského i estetického vkusu</p> <p>vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení</p>	<p>vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)</p> <p>uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je</p> <p>vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)</p>
<p>si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu</p>	<p>ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými</p>	<p>chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)</p>
<p>dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)</p>	<p>osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy</p> <p>uvědomění si vlastního těla</p>	<p>uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)</p> <p>rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých</p> <p>pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		se zdravím, s pohybem a sportem
		ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
		vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu

6.1.3 Jarní probouzení

Název integrovaného bloku	Jarní probouzení
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	<p>Charakteristika: Společně budeme objevovat rozmanitý svět přírody, lidí, kultury, techniky i umění. Společné objevování nás povede nejen k novým objevům a dobrodružství, ale také k úctě k dlouholetým tradicím jako jsou svátky jara Velikonoce, Den Země a Den matek. Získáváme kladný vztah k přírodě živé i neživé, učíme se chovat ekologicky, poznávat význam čistoty životního prostředí, důležitost a hodnotu rodiny. Zaměříme se na orientaci v prostoru, částečně v čase, osvojení si dovedností, které předcházejí čtení a psaní, pochopit hodnotu a důležitost knížek, přírody a rodiny, na zvládnutí základních dopravních pravidel.</p> <p>Obsah: Zaměříme se na objevování krás světa kolem nás a probouzející se jarní přírodu prostřednictvím různorodých činností, při kterých budeme dodržovat pravidla společného soužití stejně jako zásady bezpečnosti. Tradičně oslavíme Den Země, Velikonoce a Den Matek. Připomeneme si pravidla silničního provozu.</p> <p>Činnosti: * vycházky do přírody s pozorováním "života v trávě", všímání si postupných změn (stromy, zvířata, mláďata) * rozlišování znaků přicházejícího jara * pohybové aktivity na hřišti/školní zahradě * pestré herní činnosti při pobytu venku * pozorování řeky, potoka, rybníka - rozdíly * čištění studánky * zkoumání vlastností vody - pokusy * poznávání zákonitostí koloběhu vody v přírodě * konstruktivní a námětové hry * říkadla, rytmizace, výrazný přednes se správnou výslovností * zdobení kraslic (techniky, míchání barev) * výtvarné a pracovní činnosti (ztvárnění prvních jarních květin, přání), využití modelovací a samotvrdnoucí hmoty (dárky pro maminky), malování křídami na chodník * tvořivé hry na pískovišti * výroba dopravních prostředků z netradičních materiálů (plastové láhve, krabice) * zpěv a poslech písní, poslech vážné hudby, cimbálové muziky (vnímání rozdílu) * pracovní</p>

Název integrovaného bloku	Jarní probouzení
	<p>listy * pěstitelské činnosti (setí semínek, klíčení hrášku...), pozorování růstu, rozhovory o změnách * vyjádření vlastní kresbou, malbou * drobný úklid okolí mš, školní zahrady, hřiště po zimním období, příprava na jarní hry a pobyt venku * pozorování práce dospělých (na zahrádce, jarní úklid) * třídění odpadu * analyticko–syntetické činnosti * rozvíjení řečových dovedností (reprodukce krátkého příběhu, naučit se krátký text) * četba tematicky zaměřených knih (jaro, rodina) * práce s knihou, encyklopediemi, obrázky * skládání obrázků z částí, puzzle * dramatizace pohádek * vystoupení ke Dni matek * pohybové činnosti, hudebně pohybové, taneční aktivity * přirozená cvičení s doprovodem hudby, cvičení s netradičním náčiním (šátky, květy, stuhy...) * rozlišování zvuků v přírodě, zvuků zvířat, zvuků dopravních prostředků * seznámení s pranostikami a tradicí čištění studánek či vynášení smrtky * návštěva první třídy a družiny ZŠ * ochrana zdraví při proměnlivém počasí * pozorování dopravního provozu v naší obci s bezpečným přecházením vozovky * chůze ve dvojicích na vycházce po chodníku * hry na rozvoj orientace v prostoru, pravolevá orientace * poučení o bezpečnosti chování v silničním provozu (jízda na kole, koloběžce, ukázněnost, složky IZS - práce, význam) * rozlišování dobro x zlo, slušné x neslušné * poznávání vesmíru s promítáním (planeta Země) * zdokonalování sebeobsluhy</p> <p>Rizika: Velkým rizikem jsou nepřiměřené a přehnané nároky na děti, které se připravují k zápisu, velký tlak ze strany rodičů a následné znejistění před samotným zápisem, přílišné zdůrazňování zápisu do základní školy, přehnaná příprava, nebo naopak nedostatečná motivace předškoláků. Nedostatek pochopení dětí pro ochranu přírody, nevhodné chování na vycházkách a pobytu venku (trhání jarních květů, lámání větví). Rizikem může být nebezpečí klíšťat, vos, mravenců a včel (děti učíme, jak se mají chovat v případě štípnutí a zbytečně hmyz nedráždit odháněním). Nedostatečná nabídka výtvarných materiálů a nápadů na velikonoční tvoření, neúčast rodičů na společných aktivitách z důvodů vytíženosti a zaměstnanosti, prožití svátků Velikonoc konzumním způsobem (v rodinách). Riziko při chůzi po chodníku ve dvojicích a přecházení vozovky (používání reflexních vest a terčíků). Při nácviu vystoupení ke Dni matek je rizikem přílišná organizovanost a přetěžování dětí, dlouhá časová příprava, nedostatek spontánního pohybu a prostoru k sebevyjádření.</p>
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<p>Březen dá první lžičku medu. V dubnu se čistí studánka. Květen si říká podle kvítí.</p> <p>Uvedené tematické celky (na období jednoho měsíce) jsou inspirovány písní Měsíce (Hradištan), pedagogové je dále zpracovávají většinou do týdenních témat, např.: Příroda se probouzí. Vstávej semínko, holala. Co napoví kniha? Kde všude jsou písmenka? Brzy budu školákem.</p>

Název integrovaného bloku	Jarní probouzení
	Kdo to pípá, mňouká, štěká? Co vidíme v kaluži? Březen za kamna vlezem, duben ještě tam budem. Aprílové počasí. Vajíčko se kutálí. Říkají mi modrá planeta. Co nám říká semafor? Jen si děti všimněte. Kdo bude mít svátek? Máme rádi zvířata. Koho potkáme v moři?

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápad“
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	rozvoj kooperativních dovedností poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky	osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých zachovávat správné držení těla
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
a dění v prostředí, ve kterém žije		okolí, živé tvory apod.) porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole vsímat si změn a dění v nejbližším okolí
	poznávání jiných kultur	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod. uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
		poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého	chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	sebevyjádření)	časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti	vytváření základů pro práci s informacemi osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách) projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon poznat napsané své jméno poznat některá písmena a číslice, popř. slova sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	sledovat očima zleva doprava chápat slovní vtíp a humor sledovat a vyprávět příběh, pohádku
má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí	zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.) vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškodit, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně rozhodovat o svých činnostech

6.1.4 Letní hrátky

Název integrovaného bloku	Letní hrátky
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	<p>Charakteristika: Společně se budeme radovat! Zorganizujeme několik oslav, prostřednictvím nichž děti mohou vyzkoušet samostatnost a vyzrálou zísanou v průběhu celého školního roku. Zaměříme se na osvojování a prohlubování poznatků o živé a neživé přírodě, podporu sounáležitosti a postojů k dětem z celého světa, umět vyjádřit souhlas či nesouhlas, dokázat odmítnout účast v nebezpečných situacích.</p> <p>Obsah: Seznamujeme se s různými letními plody, svatojánskými tradicemi a zvyky, kvítím a bylinkami, sledujeme proměnlivé letní počasí v podobě přeháněk a bouřek. Čeká nás výlet do ZOO Lešná, oslavíme Mezinárodní den dětí, rozloučíme se s předškoláky a rodiči v rámci vícedenního výletu v přírodě a školní rok zakončíme zmrzlinou a zábavou s pohybem na pouti a v dětském herním centru. Zařazujeme různé letní hry, stezky s úkoly, soutěže a sportovní činnosti. O prázdninách je naše město v provozu první 2 týdny v červenci, kdy spojením tříd dochází k vytvoření nového kolektivu i přátelských vztahů. Integrovaný blok probíhá ve volnější formě, zaměřujeme se hlavně na rozvíjení pohybových dovedností, děti bývají velkou část dne venku na školní zahradě, hřišti nebo v lese. Upevňujeme získané kompetence z celého předešlého roku, rozvíjíme především sociální dovednosti a upevňujeme vzájemnou pomoc a podporu dětí navzájem.</p> <p>Činnosti: hry na školní zahradě, hřišti s využitím herních prvků * častý pobyt na čerstvém vzduchu</p>

Název integrovaného bloku	Letní hrátky
	<p>spojený s pitným režimem (zdravá životospráva) * plnění úkolů na stanovištích * svačiny venku * společné stavby z písku, hry s vodou * výtvarné činnosti při pobytu venku (malování kamínků, malování křídami na chodník) * poznávání způsobu života dětí jiných zemí a národností * oslava Dne dětí * výlet do ZOO Lešná * vícedenní výlet v přírodě pro předškoláky, rozloučení s předškoláky a rodiči * výtvarné činnosti zaměřené na výrobu netradičních pomůcek ke hře (indiánské čelenky, svatojánský lektvar, věneček...) * tvořivé vyjadřování prožitků s využitím různých výtvarných technik * procvičování artikulační stránky řeči, rozlišování hlásek na začátku slova * seznámení se s cizím jazykem * poslech a zpěv písní různých národů * popis viděného, vyprávění zážitků * konstruktivní a námětové hry motivované cestováním, výletem, mezinárodní kuchyní * ochutnávání různých letních plodů ovoce i zeleniny * soutěže, hry, stezky s úkoly, hledání pokladu (vzájemná pomoc a povzbuzení) * hry na orientaci v prostoru * sluchové hry * hry na postřeh, uvědomění si počtu, polohy a vlastnosti viděného * upevňování číselných a matematických pojmů * pohádkové čtení a práce s knihou, ilustracemi, encyklopediemi * poznávání pohádkových postav, zvířat... * seznámení s globusem, orientace na mapě (voda, země, hory) * skládky z papíru s letní tematikou (zvířata, čepice, lodě) * ochrana společenského i životního prostředí v našem okolí * hry a činnosti podle přání i výběru dětí s ohledem na variabilitu a mnohostrannost * větší zapojení dětí do aktivit a činností (podílení se na režimu) * otužování vodou i vzduchem * letní slunění na dekách, pobyt ve stínu pod stromy * sportovní aktivity podle výběru dětí (míče, švihadla, koloběžky...)</p> <p>Rizika: Zvýšené nebezpečí hrozícího úrazu vyplývající z mnoha uskutečňovaných aktivit a činností venku, nesoustředěnosti dětí před blížícími se prázdninami. Příliš dlouhý pobyt na letním slunci, přeexertování sil při pohybových aktivitách, nedostatečný příjem tekutin, vyhledávání nebezpečných aktivit (lezení po stromech, sbírání neznámých plodů), některým dětem může chybět schopnost přizpůsobit se jiným podmínkám a trápí se tím, že nemají svoje známé jistoty (jiný pedagogický pracovník, třída, jiné děti...)</p>
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<p>Červen si na svět sluncem svítí. Červenec po jahodách voní. Srpen si bleskem zakřeše.</p> <p>Uvedené tematické celky (na období jednoho měsíce) jsou inspirovány písní Měsíce (Hradištan), pedagogové je dále zpracovávají většinou do týdenních témat, např.: S dětmi z celého světa. Na svatého Jána otvírá se létu brána. Svatojánské čarování. Prázdninové příhody. Prázdniny u babičky. Léto u vody.</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	utvořit jednoduchý rým
chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají) uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	rozvoj a užívání všech smyslů	vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus) vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit	rozvoj schopnosti sebeovládání	ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	zorganizovat hru záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat	chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevědomost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	<p>vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)</p> <p>vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení</p> <p>vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.</p> <p>zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)</p> <p>vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách</p>
ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku	poznávání jiných kultur	<p>mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte</p> <p>zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací)</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		apod.) správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným	poznávání jiných kultur	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.) správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí) vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod. zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi) vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách

6.2 Popis zpracování třídního vzdělávacího programu

Obsah vzdělávání v mateřské škole je vymezen tak, aby sloužil k naplňování vzdělávacích záměrů a dosahování vzdělávacích cílů.

Školní vzdělávací program pracuje se vzdělávacím obsahem a záměry stanovenými v RVP PV. Jednotlivé, vzájemně propojené oblasti předškolního vzdělávání zahrnují dílčí cíle (záměry), vzdělávací nabídku a očekávané výstupy.

Dílčí cíle (záměry) jsou dále rozpracovávány v třídních vzdělávacích programech pro předškolní vzdělávání (dále jen TVP), vyjadřují to, co by měl pedagog sledovat a u dítěte podporovat. Vzdělávací nabídka je chápána jako prostředek vzdělávání a představuje soubor praktických i intelektových činností. Výstupy jsou dílčí výstupy vzdělávání a jsou formulovány tak, aby měly charakter způsobilosti.

Integrované bloky představují tematické celky, které jsou zpracovány v obecné rovině, je třeba je chápat vzhledem k oblastem vzdělávání jako průřezové. Učitelé v TVP rozpracovávají integrované bloky do nabídky činností v dílčích tématech, v jednotlivých třídách. Společným rysem integrovaných bloků, napříč třídami MŠ, je jejich cílová orientace, která vychází z jasně formulovaných očekávaných výstupů jednotlivých bloků.

Pedagogové jednotlivých tříd si na začátku školního roku tvoří třídní vzdělávací programy, které vycházejí ze školního vzdělávacího programu. Ten si v průběhu roku doplňují, rozšiřují a přizpůsobují dětem. Charakteristika tříd a třídních vzdělávacích programů je popsána a prezentována na webových stránkách školy a jsou součástí třídního vzdělávacího plánu ve třídě.

DÍTĚ A JEHO TĚLO (oblast biologická)

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v oblasti biologické je stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte, podporovat fyzickou pohodu, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu, podporovat rozvoj jeho pohybových i manipulačních dovedností, učit je sebeobslužným dovednostem a vést je ke zdravým životním návykům a postojům.

- rozvíjet pohybové dovednosti, podporovat radost z pohybu

- procvičovat všechny svalové partie

- rozvíjet základní dovednosti pomoci přirozeného cvičení (běh, chůze)
- cvičit s různým náčiním
- poznávat jednotlivé části lidského těla
- naučit se zacházet s grafickým materiálem
- podporovat rozvoj všech smyslových oblastí
- osvojit si zásady stolování
- rozvíjet základní praktické dovednosti přiměřené věku
- vytvářet základy zdravého životního stylu

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA - oblast psychologická

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v oblasti psychologické je podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí, jeho citů i vůle, stejně tak i jeho sebepojetí a sebenahlížení, jeho kreativity a sebevyjádření, stimulovat osvojování a rozvoj jeho vzdělávacích dovedností a povzbuzovat je v dalším rozvoji, poznávání a učení.

- **Jazyk a řeč**

- rozvíjet schopnost komunikace verbální i neverbální
- podporovat řečové a jazykové dovednosti
- osvojovat si správnou výslovnost

- **Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace**

- rozvíjet tvořivé myšlení a tvořivé řešení problémů
- posilovat zvědavost, zájem a radost z objevování nových poznatků a věcí
- budovat pozitivní vztah k intelektuálním činnostem a k učení
- rozvíjet pozornost, soustředěnost a paměť

- kultivovat představivost a fantazii dětí
- přecházet od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému)

- **Sebepojetí, city, vůle**

- posilovat schopnost sebeovládání a citové vyrovnanosti
- rozvíjet schopnost a dovednost, která umožňuje získané prožitky a pocity vyjadřovat
- získávat sebevědomí, sebedůvěru, uvědomovat si vlastní identitu
- rozvíjet pozitivní city ve vztahu k vlastní osobě
- podporovat kultivaci a rozvoj mravního a estetického cítění, vnímání i prožívání

DÍTĚ A TEN DRUHÝ (oblast interpersonální)

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v interpersonální oblasti je podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů.

- posilovat prosociální chování ve vztahu k ostatním
- seznamovat se s pravidly chování v novém prostředí, pomáhat je vytvářet
- rozvíjet kooperativní dovednosti vzájemné spolupráce s ostatními
- chránit osobní soukromí a bezpečí ve vztahu s druhými dětmi i dospělými
- navazovat a rozvíjet pozitivní kontakty s ostatními dětmi

DÍTĚ A SPOLEČNOST (oblast sociálně kulturní)

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v oblasti sociálně kulturní je uvést dítě do společenství ostatních lidí a do pravidel soužití se s ostatními, uvést je do světa materiálních i duchovních hodnot, do světa kultury a umění, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje a umožnit mu aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí.

- rozvíjet schopnost žít ve společenství ostatních lidí
- spolupracovat a spolupodílet se na životě určitého společenství, přináležet k němu
- rozvíjet základní kulturní a společenské návyky
- vytvářet povědomí o existenci jiných kultur a národností
- podporovat a rozvíjet výtvarné, hudební a dramatické dovednosti
- rozvíjet estetický a společenský vkus
- vytvářet povědomí o mezilidských morálních hodnotách společnosti
- posilovat pozitivní vztah ke kultuře a umění

DÍTĚ A SVĚT (oblast environmentální)

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v oblasti environmentální je založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí - počínaje nejbližším okolím a konče globálními problémy celosvětového dosahu a vytvořit základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte (člověka) k životnímu prostředí.

- seznamovat se s místem a prostředím, ve kterém dítě žije
- rozvíjet a posilovat úctu k životu ve všech jeho formách
- vytvářet si pozitivní vztah k našemu městu
- chápat význam ochrany přírody a životního prostředí
- vytvářet si vlastní povědomí o sounáležitosti se světem, přírodou, lidmi, společností a planetou Zemí
- přizpůsobovat se každému vývoji a běžným změnám, které jsou součástí života
- seznamovat se s přírodním, kulturním a technickým prostředím

6.3 Dílčí projekty a programy

Vzdělávací nabídku doplňujeme celoškolskými akcemi plánovanými ke konkrétním událostem a svátkům. Pořádáme výlety, divadelní, hudební a zábavná představení v mateřské škole i mimo školu.

Školní programy a projekty: Logohrátky (logopedická prevence - celoroční), Kouzelná pastelka (grafomotorický projekt - celoroční), Jablíčkování (týdenní), Vinobraní (týdenní), Ledové království (týdenní), Mezinárodní dny (denní), Návštěva psa v MŠ (průřezový projekt - celoroční)

Workshopy, projektové dny: Den stromů, Canisterapie, Den Země, Na den hasičem, První pomoc nanečisto

Výlety, exkurze: Půjdeme spolu do Betléma, Život na farmě, Za zvířátky do ZOO

Programy s tvořením: Strašidýlkování, Adventní tvoření, Jarní dílničky

Besedy s odborníky: Do lesa s myslivcem, Včely a sladký med, Školní zralost

Nadstandardní pohybové, zážitkové programy: Předplavecký výcvik, Výjezdový lyžařský kurz, Bruslení, vícedenní výlet v přírodě

7 Systém evaluace

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
Personální podmínky	<ul style="list-style-type: none"> * Odborná způsobilost zaměstnanců * Profesní rozvoj 	Plán DVPP; Kontrolní činnost, kontrola a rozbor dokumentace; Dotazník	Průběžně, nejméně však 2x ročně	Ředitelka školy
Materiální (věcné) podmínky	<ul style="list-style-type: none"> * Vybavení tříd * Vybavení ŠJ-výdejny * Soulad s bezpečnostními a hygienickými normami 	Záznamy z kontrol BOZP, PO; Spolupráce se zřizovatelem; Hospitace	Průběžně, nejméně však 2x ročně	Učitelky, správní zaměstnanci a ředitelka školy
Organizační podmínky	<ul style="list-style-type: none"> * Vhodnost, účelnost a efektivita organizace dne * Přizpůsobování režimu dne aktuálním podmínkám 	Pedagogické rady, konzultace, dotazníky; Hospitace	Průběžně, nejméně však 2x ročně	Správní zaměstnanci MŠ, učitelky a ředitelka školy
Psychosociální podmínky	<ul style="list-style-type: none"> * Klima školy * Způsob komunikace s dětmi * Nastavení pravidel * Respektování potřeb dětí, individualizace, diferenciac * Týmová spolupráce 	Hospitace, dotazníky; Kontrolní činnost; Analýza třídní dokumentace	Průběžně, nejméně však 1x ročně	Správní zaměstnanci MŠ, učitelky a ředitelka školy
Životospráva	<ul style="list-style-type: none"> * Stravování * Pobyť venku * Respektování individuální potřeby aktivity, spánku a odpočinku dětí 	Dotazníky; Hospitace, kontrolní činnost; Analýza třídní dokumentace	Průběžně, nejméně však 2x ročně	Správní zaměstnanci MŠ, učitelky a ředitelka školy
Řízení mateřské školy	<ul style="list-style-type: none"> * Informační systém MŠ 	Vnitřní předpisy školy, řády,	Průběžně,	Správní zaměstnanci

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
SVĚTEM JDEME ZVESELA OD PODZIMU DO LÉTA

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
	<ul style="list-style-type: none"> * Koncepce MŠ * Vymezení kompetencí zaměstnanců * Kontrola a hodnocení práce zaměstnanců 	směrnice; Dotazníky; Kontrolní činnost	nejméně však 2x ročně	MŠ, učitelky a ředitelka školy
Spoluúčast rodičů	<ul style="list-style-type: none"> * Vztahy mezi zaměstnanci a rodiči * Způsoby komunikace * Možnost rodičů podílet se na dění v MŠ * Informovanost rodičů 	Dotazníky; Kontrolní činnost; Konzultace, třídní schůzky	Průběžně, nejméně však 2x ročně	Správní zaměstnanci MŠ, učitelky a ředitelka školy
Hodnocení výchovně-vzdělávacího procesu	<ul style="list-style-type: none"> * Rovné příležitosti * Učební prostředí * Komunikace * Výchovné a vzdělávací strategie * Spolupráce s rodinou * Hodnocení a plánování 	Hospitace, kontrolní činnost; Pedagogické rady; Dokumentace, hodnocení pedagoga výchovněvzdělávacího procesu; Vlastní prožitky pedagoga; Webové stránky školy	Průběžně, nejméně však 2x ročně	Učitelky a ředitelka školy
Hodnocení dětí	<ul style="list-style-type: none"> * Diagnostika * Hodnotící (reflexní) kruh * Spolupráce s rodinou * Formativní hodnocení 	Záznamy o dítěti, portfolio dítěte; Konzultace se zákonnými zástupci dítěte, učitelkami, pracovníky ŠPZ; Pozorování, reflexní kruh dětí	Průběžně, nejméně však 2x ročně	Učitelky, kontrolní činnost vedení MŠ
Soulad TVP (Třídní vzdělávací plán) s ŠVP (Školní vzdělávací plán)	<ul style="list-style-type: none"> * Naplňování cílů 	InspIS; Pedagogické rady; Třídní knihy	Průběžně, po ukončení tématu ve třídě	Učitelky a ředitelka školy
Kvalita zpracování ŠVP A TVP	<ul style="list-style-type: none"> * Soulad ŠVP a TVP s RVP PV 	Srovnávací analýza	Při inovaci ŠVP či aktualizaci RVP PV	Ředitelka školy